

ЈОВИЦА БУРЂИЋ

ЛЕТО БЕЗ
ВЕРОНИКЕ

ЈОВИЦА ЂУРЂИЋ
ЛЕТО БЕЗ ВЕРОНИКЕ

Библиотека ХИТ

Насловна сѝрана
МЛАДЕН АНЂЕЛКОВИЋ

ЈОВИЦА БУРЂИЋ

ЛЕТО БЕЗ ВЕРОНИКЕ

Bookland - Београд
2011.

Лейо̄ѡѡа ѡе с̄ѡасӣѡи све̄ѡи
Фјодор Достојевски

... деца душом све̄ѡиле
Људивоје Ршумовић

ПУТОВАЊЕ ДО ЗВЕЗДА

КАД КАЈСИЈЕ ДОЗРЕВАЈУ

На зеленим гранама липе висиле су као крупне сузе бистре кишне капи. Јак опојни мирис њеног цвата пријатно нас је опијао. Ваздух је био чист и прозрачан. Блеснуло је сунце, па је двориште с баштом у продужетку постало некако још лепше и зеленије.

– Хајде, Вероника, што си устала на три леве ноге – рекао сам мојој девојци. – Нисам тако мислио. Што се одмах љутиш?

Али она се и даље дурила седећи на каменом зиду и клатећи ногама. Беше оборила главу, дубоко у недра, а дуга коса покривала јој је већи део лица, па сам видео само њена румена уста и носић. Руку ослоњених на каменове, хаљинице подигнуте изнад колена, само је тако

мировала. Ни макац. Ни да се помери барем за трен. Баш је лепа, чак и кад се љути. Није примећивала ни мачку коју је неизмерно волела и која се умиљато врзала око ње. Одложила је поред себе лутку и вероватно дубоко у себи тувовала. И ја заједно с њом.

„Шта ми би?” гризао сам се и прекоревао. „Будало! Како си могао? Зар ова лепа девојчица, моја девојка, да буде коза?”

Али, шта је ту је. Излетело ми. Размишљао сам како да поправим ствар. Ништа паметно није ми падало на ум.

Ћутали смо и даље обоје.

– Хајде да заједно обрнемо један круг – предложих напокон, не бих ли некако изгладио ствар.

Она је и даље ћутала. И дурила се.

– Дозреле су прве кајсије у воћњаку на бре-гу – настављао сам тихо и неспретно. – Идемо да наберемо једну корпицу.

Вероника је и даље ћутала. Као да ме нема. Мора да сам је много повредио. Чинило се да ће сваког часа заплакати.

– Тамо – показивао сам руком – има и једна напуштена кућа.

Трудио сам се да ми глас звучи што тајанственије. Надајући се да ће је то заинтересовати, јер је увек волела да заједнички истражујемо околину.

Ошинула ме љутитим погледом. Стидео сам се због неспретности. Своју лепу девојку Веронику назвао сам козом. Свашта!

У ваздуху је и даље треперио лековити мирис липе. Сунце је пекло све јаче, негде у дубини баште умилно је цвркулала птичица, а Вероника се и даље дурила.

– Допашће ти се – рекох. – С брега је пре-
красан поглед.

– Е, да знаш, баш се љутим – прозбори
коначно и мени напокон лакну.

Поскочих и приђох. Она мало устукну, али није могла сакрити једва приметан топли осмејак у угловима усана. То још није значило да ми је опростила. Стајала је сада бледа и предивна, петљајући нешто невешто по својој хаљиници.

– Стварно су дозреле кајсије на брегу? – за-
пита ме озбиљно.

– Зар ми не верујеш? – обрадовах се њеном
питању.

– Изгубићу поверење у тебе, да знаш – дода прекорно.

Нисам имао снаге да јој се извиним и кажем да се кајем, да је убедим како сам рекао што не мислим и да сам поступио лоше. Нешто у мени спречавало ме да то учиним. Тај терет остајао је запретан негде дубоко и осећао сам како ме пече.

– Хоћеш ли моћи да се попнеш на кајсију? – одобровољено ме упита. – Ако су стабла висока, можда требају лестве.

– Да, могу кад хоћу – покушах да се нашалим.

Отрчала је брзо у кућу и појавила се с корпицом у руци.

Пењали смо се на брег полако, застајкујући и осврћући се. Вероника се сваки час сагињала, дивила пољском цвећу и брала га у велики букет. Један гуштер који се излежавао на јунском сунцу страшно ју је уплашио, па ми је потрчала у загрљај. Дрхтала је од страха не испуштајући цвеће. Умиривао сам је да је то само обичан безопасни гуштер који се и сам уплашио.

– Ма немој! А ти си као храбар – она ће, уносећи ми се крупним очима у лице.

– Храбар, него шта! – рекох самоуверено. –
Ја их хватам голим рукама.

– Баш си вицкаст. Од њиховог угриза могло
би се и умрети.

– Не лупетај! – опет ми се отела грубост. –
Уосталом, зашто тако мислиш?

– Тако сам чула.

Нисам више расправљао, јер смо управо
били пристигли у воћњак. Доле се видела бла-
га падина покривена дрвећем, зеленим ливада-
ма, белим кућама и у дну благо кривудава река.
Преко реке су се простирала пространа право-
угаона поља, лепа и у разним бојама. А сасвим
на крају, далеко, опет блага брда и једна већа ва-
рош с високим црквеним звоником. Изнад све-
га, бескрајно плаво небо.

У воћњаку смо затекли и поздравили ста-
ријег човека који је дрвеном куком у једној руци
савијао ниже гране, а другом брао кајсије и уба-
цивао у корпу.

– Да ли је ово ваш воћњак? – упита Верони-
ка кад пристигосмо.

– Није – одговори он. – Али можете брати
слободно. Ионако ће све ово да пропадне.

– Хвала! – на то ће Вероника. – Мислила
сам да је воћњак ваш.

– Да, као што и приличи доброј девојци
– рече човек. – Веома је лепо да си питала.

Успентрао сам се брзо на једно стабло и за кратко време набрао корпицу кајсија. Вероника је кидала и јела оне с гране коју је човек савио. Биле су баш добре и сочне.

– Живим овде близу – рече човек када су обје корпице биле пуне. – Свиђате ми се, лепотани, па свратите да попијете сок од малине. Зовем се Никола.

Прихватили смо понуду и убрзо се нашли у лепој и уредној кући. Пили смо сок и разговарали. Њему је очито било веома драго што нисмо одбили његов позив, јер је живео сам и требало му је друштво. По зидовима у малим оквирима налазиле су се фотографије једне девојке и једног дечака. Лепи и насмејани.

– Моји унуци – објасни Никола када примети наше погледе. – Живе далеко, у Канади. Недостају ми много.

Тада смо га приметили јер је дотрчао однекуд из дворишта, сав раздраган, мио, машући репом подигнутим увис.

– Леси!!! – узвикну Вероника одушевљено, чучнувши и без икаквог страха загрливши пса.

Она која се боји сваке животиње, чак и најобичнијег гуштера.

Пас је осетио њену љубав и почео је весело да јој лиже образ. Подизао је шапе као да и он жели њу да загрли. Она се закоцнула од смеха. Учинило ми се да до тада никада нисам видео срећнију Веронику. Одушевљење је било велико. Ни пас се није одвајао од ње. Чинило се као да се познају одувек.

И та је игра потрајала. И ту није био крај приче.

– Да ли можемо доћи још који пут? – упита Вероника на расстанку.

– Наравно, благо деди – одговори Никола помиловавши је по коси.

Често смо после одлазили на брег до воћњака и Николине куће. Било је то време кад дозревају кајсије. Морало је тако бити, јер је Вероники слика тог пса стално била пред очима. Ни мени то није тешко падало, јер сам и сам заволео Лакија. Тако се звао прекрасни Николин пас.

Ни Вероника се више није љутила на мене. Већ је истог дана заборавила на увреду коју сам јој нанео. А ја од тада највише пазим да ми којим случајем из уста не излети реч коза.

ЛЕТО БЕЗ ВЕРОНИКЕ

Шта ће моја јадна девојка сада? Њу воде код њеног деде на једну страну света, мене код мог деде на другу. А лето је тако дуго... и како ћемо ми једно без другог?

Шта ће моја јадна девојка Вероника сада?

Ми смо само хтели да будемо заједно преко целог лета, па смо покушали да спречимо такву неправду и одлучили смо да побегнемо од куће. И на крај света ако треба. Па шта?

– Искради се када сви оду на спавање – предложио сам Вероники. – Ја ћу бити спреман и чекаћу те.

Вероника се плашила мрака и тог далеког пута у свет. Ипак је због мене одлучила да заједно побегнемо.

Дуго сам размишљао шта све треба да се понесе када се бежи у свет. То ми је било први пут. Нисам имао искуства. Дуго сам крадуцкао по кући, а онда закључио да све то не могу да понесем. Понео сам најважније: батеријску лампу због Вероникиног страха и много чоколаде коју је она одистински волела. И ја волим чоколаду, истина је, али више због ње. И понео сам још много неких других ситница.

На коју страну да побегнемо? Свакако не на ону где је њен, али не и мој деда. Могли бисмо набасати баш на њих. Знам да Вероника воли свог деду, исто као и ја свог, али како с њима да проведемо цело лето раздвојени? Нека опросте и њен и мој деда – не важи.

Вероника је дрхтала од страха док смо се искрадали.

– Понео сам све што нам треба – рекао сам самоуверено. – Трајаће док се не снађемо.

Вероника је понела своју лутку Жаклину, јер без ње не може. Па нека. Шта смета лутка Жаклина када се бежи у свет? Ништа. Нека је. Утроје ће нам бити још и лепше.

– Ја се плашим – рекла је дрхтурећи и даље док сам је водио за руку.

Прећи ћемо мост, реку, поље и попети се на високо брдо изнад града. Тамо мој друг Манојло Лазукић има викендицу. То је само ус-путна станица. Ту ћемо се одморити.

У левој руци чврсто стежем кључ који ми је Манојло крадом дао, десном нежно држим Вероникину руку, а на леђима ми је пун ра-нац. Баш смо их прешли. Па, морали смо кад су такви.

И, већ смо у викендици, наслоњени на прозор.

Са брда се као на длану види град осветљен треперавим светлима. Мирише топло вече и на све стране чује се цвркут птица. Баш лепо вече. Као створено за бежање у свет. Појели смо по парче чоколаде и брзо задремали.

– Ту си, мангупе! – пробудило ме је очево потезање за уво.

Док се сунце пробијало кроз прозор, обасја-вајући поспанце, Веронику и мене, наши очеви и уплаконе мајке стајали су крај кревета. Вероника је заплакала стежући у наручју Жаклину. Ја нисам. Таман посла. Да плачем, јок! Био сам бесан на издајницу Манојла Лазукића. Видеће он свога бога. И на себе, још више. Како сам могао

тако чврсто заспати да их нисам чуо како долазе? То је због Веронике. Тако је лепо мирисала њена коса и ноћ са звездама које смо посматрали кроз прозор. Чист ваздух нас је преварио. Биће да је то. Шта би друго.

И шта ће моја јадна девојка сада?

Њу данас воде код њеног, а мене код мог деде.

Како ће бити дуго ово лето без Веронике.

КОМПОТ ОД БЕЛИХ ТРЕШАЊА

Како се само лепо заруменела моја девојка Вероника док смо у њеној кући јели компот или слатко од белих трешања! Нисам сигуран шта, али било је слатко и густо. То нам је у стакленим посудима донела и дала њена бака Влатка, када је и рекла то због чега се заруменела Вероника.

– Ево, да поједеш са својим момком. Сама сам то направила.

А Вероника је оборила главу и заруменела се. Преко целих образа. И лепо. Као најлепша ружа из њене баште. А мени није било јасно због чега, кад она јесте моја девојка. Сви то знају, па ето и њена бака. И Манојло Лазукић зна, мој најбољи друг, који је рекао да му је жао што и он

нема тако лепу девојку, али да ће се потрудити да је нађе. Исто тако лепу као што је Вероника.

– Баш ти је лепа девојка – рече Манојло једном док смо шетали. – Најлепша у целој школи.

А мени драго што он то каже; мој најбољи друг. Само, не свиђа ми се како је погледава. Мораћу бити мало опрезнији с њим.

Бака ставља и две чаше воде пред нас. А онда доноси две кришке топлог хлеба. О, како само лепо миришу те кришке тек испеченог хлеба, румене као Вероникини образи. У Вероникиној кући све је лепо, као и она сама.

Ми стављамо компот од белих трешања на топле кришке и једемо, а онда попијемо наискап по чашу воде, јер је све укусно и слатко, па трчимо напоље. А Вероникино руменило је већ избледело.

Дочекује нас раскошна лепота августа.

– Бзум–бзум–бзум... – зује пчеле у Вероникиној башти с цвећем.

Вероника седи на љуљашци, а ја је љуљам. Она то воли и никада јој није доста. Када љуљашка одлети далеко увис, залепрша њена дуга коса и лепа мекана хаљиница. Тад личи на лептира, шареног и разиграног. Очи јој заблистају, бистре

као небо, а лице развуче у широк осмех. Што љуљашка одлети даље према небу, Вероника, да ли од радости или страха, јаче цикне. И сваки пут узвикне:

– Још! Још!

Мени није тешко то да радим и уопште се не уморим. Могао бих тако цели дан, и више.

Једном дође њен деда у двориште.

– Шта раде моји леви голупчићи? – пита уз осмех.

– Љуљамо се, деда – каже Вероника. – Зар не видиш?

– Видим, видим. Само питам, тако. Добар је тај твој момак.

– Ма, деда!!! –љути се Вероника. – Није ми он момак. Он је мој друг из разреда.

– Ако, ако, мрвице! Де не љути се одмах – помирљивије ће деда. – Само кажем. Онако.

Уто Вероника, због непажње, пада с љуљашке. И заплаче. Деда и ја дотрчимо, подигнемо је, и видимо у њеним очима крупне сузе. Деда је загрли и рече:

– Није крив твој момак! Сама си крива. Зашто се ниси чвршће држала?

– Ма, деда! – сада већ љутито Вероника удара рукама по њему. И још јаче плаче. А мени жао.

Јер, сви већ знају то. То да је Вероника моја девојка, а само се она стиди да призна.

А тако је лепа и љупка. Чак и када плаче... И кад се љути... И кад се зарумени.

ВИТЕЗ ПОДВЕЗИЦЕ

Јесам ли вам причао како сам постао витез подвезице? Шта, нисам!? Мора да сам заборавио. Имао сам намеру, али сам изгледа сметнуо с ума. Опростите.

Не постаје се лако витез подвезице. Не и не! Није лако добити Орден подвезице, једно од највиших, али и најпопуларнијих одликовања на свету, а само се на основу тог признања постаје витез подвезице. Истина, сада ми још недостају двадесетпеторица витезова као код краља Едварда Трећег, али и то ћемо решити. За племенити ред витезова наше улице, нема шта не бисмо учинили.

За све је крива Калинина бела перзијска мачкица, вражићак, врцаста, лагана и мека као

пахуља. Она и Гашо Клуподер, наравно. Ко други. Само је том спадалу могло да падне на памет све то, па сада деца из три улице вичу за мном: Витез подвезице! Ево иде витез подвезице! Али, платиће ми он за то. Већ ћу ја смислити неко одликовање и за њега.

Био је месец јуни када у нашем дворишту цветају и заносно миришу липе. Цело двориште тада постаје лепше, миришљаво и бистрије. Сваког поподнева окупљали смо се и играли до касно у ноћ, па нам је тешко падало када би нас натерали да уђемо у зграду и идемо на спавање. А липе су мирисале и даље, сву ноћ, ширећи гране над двориштем и пењући се у висину све до четвртог спрата.

Једном тако Калина у крилу мази своју белу дугодлаку мачку. Око ње се окупиле углавном девојчице. Све хоће да дотакну и помилују ту малу лоптицу у крилу, нагнуле се и усхићено рашириле осмехе преко лица, само што се не истопе. Све су лепе, али ниједна као Калина; лепо зачешљана, са две златне укоснице и хаљиницом белом као и њена мачка. Ми дечаци смо били у другом делу дворишта заокупљени неком својом игром. Ја сам, ипак, често погледавао према Калини. Она ми се једноставно и

изненада закачила за душу са прелепим очима, двама јамицама на лицу када се смеје и маленим младежом испод усана. Као да је пролеће деловало на њу, пролепшало је и променило у сасвим другу девојчицу. Блистала је од неке нове лепоте. Пролеће или лековити мирис липе, шта је то деловало на њу? Или мене? Она је стварно била прелепа и стално у мом полуделом дечачком срцу.

Али, Калина као да ме није примећивала. Или ми се то тако тада само чинило. Она је сигурно била паметнија од мене и није показивала симпатије онако као ја: петљаво и неспретно. Шта сам могао када ми се неодољиво допадала?

Одједном врисак, вика, узбуђење. Када смо дотрчали, Калина је плакала, а све су девојчице унезверено гледале у крошњу. Комшијин пас, који се одједном ту нашао, лајући и машући репом, пропињао се и предњим шапама гребао о стабло. Калинина мачка била је високо међу расцветалим гранама.

– Морамо је скинути – рекао је неко.

– Како када је она високо горе у крошњи – додао је други.

– Уплашила се јадница. Морамо је скинути због Калине – био сам одлучан. – Мачка се сама неће вратити.

А липа је стварно била висока, дебела, разграната... ко зна колико је година имала.

Било ми је жао Калине. Не подносим сузе. Одмах сам почео да се пењем. Није ми то полазило за руком. Стабло је било неприступачно и стално сам клизио назад.

– Ево лестве! – довикнуо је Гашо Клуподер.

Уз лестве, па до првих грана, а касније је било већ лако. Пењао сам се све више и више, а када сам погледао доле, видео сам моје другове некако мале, с главама упереним према мени. Задрхтао сам. Неки страх прострујао ми је кроз тело. Застао сам за тренутак чврсто стежући дебло. Никада се нисам пењао тако високо. Онда сам помислио да не смем гледати доле и продужио даље. А мачке нигде. Завукла се негде међу танке гране, листове и цветове. Све мирише и зује пчеле. Чак ми се чинило некако гласно. У хору.

Тражио сам је дуго, а одоздо чуо гласове, довикивања, упутства.

– Иди десно!... Не, не, лево!... Још се пењи... Има ли је?... Није ваљда...

У том тренутку све бих учинио за Калину. И нисам мислио на опасност и могућност да паднем. Само ми је било важно да пронађем ту мачку и предам је у њене руке. Да видим њен чаробни осмех и светлост у очима. Да ме она, можда, погледа другачије и с већом пажњом.

Тог малог белог вражића сам тешко пронашао. Од страха је била побегла готово на сам врх. Тешко ју је било узети с танке гране која се њихала, па је изгледало да ће сваког часа пасти. А када се некако коначно нашла у мојој руци, одмах ме је огребала. Нисам је пустио. Почео сам да се спуштам, што је сада због ње било отежано и споро.

Када сам је коначно предао Калини, она је, држећи је обема рукама, пропињући се на прсте, притрчала и пољубила ме. А у дворишту врисак, пљесак и смех. Чак су и с прозора зграде станари гледали и смешили се.

Сутрадан, поподне након школе, Гаша Клу-подер се изненада попео на клупу и повикао:

– Народе! Окупите се! Имам важно саопштење.

Сви су се као по договору окупили, смејући се и гуркајући. Пришао сам и ја. Шта ли овај смера? Опет неку неподопштину.

– Имам посебну част да као представник његовог величанства краља Едварда Трећег, саопштим цењеном скупу...

Около смех, цика... Смејем се и сам, јер не знам о чему се ради. Ваљда једини ја.

– Због исказане несебичне храбрости и пожртвовања у спасавању Калинине мачке, уручујем нашем храбром Стефану Орден подвезице...

Неки се већ ваљају по трави док ми Гашо прикопчава неку црвену звезду на кошуљу, а ја збуњен бленом, укипљен као дрвена Марија.

Онда се Гашо одједном сагиње, клекне на једно колено, мало подиже Калинину хаљиницу, одвезује подвезицу, белу траку свезану у облику машине с њене десне натколенице, а у дворишту урнебес. А Калина као икона. Сва осмехнута и гледа ме не трепћући. Пружа руку с подвезицом и каже једно чаробно и шапутаво:

– Хвала ти! Баш си храбар.

Онда ми прилази још ближе и спушта још један мали топли пољубац. А ја? Ја већ летим небом негде изнад наше зграде и чини ми се да нема шансе да паднем.

Однекуд се ту одједном нашла и широка плава свилена врпца. Стављају ми је преко рамена и пљешћу уз смех.

– Сер, проглашавам вас витезом подвезице! – театрално каже Гашо.

Около се урнебес не смирује. И, зачудо, не љутим се, него се и сам осмехујем.

Јер Калина стоји ту преда мном с белом ма-чкицом у рукама, сва осмехнута, а оне две њене јамице на лицу постале су некако још дубље и лепше, потврђене једним малим младежом као тачком поред усана.

КРИВИ СПОЈ

Шта може да се деси ако једна СМС порука грешком оде на криву адресу? Ови модерни мобилни телефони могу свашта. Не верујете? Добро.

Ако једна таква порука непажњом оде на погрешну адресу, може се десити и ово.

Стефан је управо написао поруку: „Дођи код споменика на трг у пет. После заједно идемо код Ане. Стефан.”

Писао је брзо и исто тако притиснуо „Пошаљи”, а то је била грешка. Мала симпатична грешка. Баш симпатична и уврнута грешкица.

„Клик!” чула је Милица и брзо, како то само девојчице умеју, дохватила мобилни телефон и прочитала: „Дођи код споменика на трг у пет. После заједно идемо код Ане. Стефан.”

Њена дотад мирна уста одједном су се раширила у широк осмех. И прошапутала је једно изненађујеће и симпатично:

– Ох!

Стефан је у том тренутку чекао одговор буљећи у мали екран свог телефона:

– Шта је овом крелету? Зашто не одговара?
– запитао се, а одмах и додао: – Мора да се успавао, по обичају... Има времена, ваљда ће чути „клик” и видети поруку... - мрмљао је и даље себи у браду.

За то време Стефанов друг Гаврило Петровић је заиста чврсто спавао. Његов мобилни телефон је ћутао, батерија му је била празна. По обичају.

Милица је, међутим, покушавала да се прisetи те Ане без успеха. Не зна никакву Ану. Хм. Ставила је прст на чело, а онда јој се учини чудно и то - откуда сада одједном та посета Ани?...

Ипак је била веома обрадована садржајем поруке.

– Зашто није телефонирао, него шаље поруку? – упитала се. – И ко је заиста та Ана? Мора да сам нешто заборавила.

И Стефан је размишљао о тој посети:

„Било би много боље и лепше да идем с неком девојчицом, него с овим поспанком. Али,

шта је, ту је. Ана хоће да види Гашу Клуподера, па нека јој буде.”

У пет сати, Стефан се с рукама у џеповима, већ нестрпљив, шеткао код споменика, када је изненада угледао озарену и широко осмехнуту Милицу. Таман је изненађен заустио да је упита откуда она ту, али га је Милица предахитрила:

– Баш ти хвала што си ме позвао! У кући ми је било тако досадно. А ко је та Ана?

Стефану је одједном пролетело кроз главу и све му је било јасно. Толико јасно да је заборавао да одговори на Милицино питање. Криви спој. Најлепши могући криви спој. За сваки случај брзо је погледао у свој ајфон.

– А где је Гашо? – питала је Ана када су се дугим степеништем попели према кући и ушли у њену собу.

– Медо се успавао. По обичају – рекао је Стефан и на брзину упознао Ану с Милицом.

Било му је драго што је ту с Милицом, а не са Гашом.

Ови данашњи мобилни телефони заиста могу свашта. Тако су паметни. Чак и то - да погреше онако како ми прижељкујемо.

ПУТОВАЊЕ ДО ЗВЕЗДА

Те мирне и лепе летње ноћи, са милионима звезда начичканих небеским сводом, Данило је пожелео да упрегне два вилинска коњица и узлети на небо.

„То није немогуће”, мислио је загледан горе, лежећи наузнак, с рукама испод главе.

Лековити мирис камилице и тек просушеног сена, пријатно га је опијао и појачавао његову жељу. Будзашто би могао набавити једну лаку кочију. На језерцету је видео вилинске коњице, повео би и два свица да му, ако буде потребно, осветљавају пут, а прибавио би и остале ситнице. Свакако би требало да понесе топао покривач, дебеле вунене чарапе и вероватно штит-

нике за уши. Горе је сигурно хладно и против прехладе добро би дошао чај од жалфије.

„Да, да, чај од жалфије. Он је баш добар против назеба”, промрмљао је смешећи се.

Занесено је посматрао трепераво и ужарено звездано море, грицкајући стабљику неког цвета, послушкујући распеваност зрикаваца и песму птица у житним пољима поред града. Једна репатица одлетела је иза планине. Друга крупна звезда, светлија од осталих, загледана у мирну површину реке и ливаду, као да му је намигивала. Мирис лета успављивао је све на ливади поред обале.

– Шта чекаш? – чуо је непознати глас. – Јеси ли спреман?

– Наравно – одговорио је брзо. – Већ одавно.

– Онда крећемо. Одмах!

– А ко си ти? Никога не видим.

– Зар је то важно? Ја ћу те пратити на путу. Ништа не брини.

Данило је без оклевања ускочио у кочију у коју су већ била упрегнута два вилинска коњица широких прозирних крила. Кочија је била лепа, ни превелика ни премала. Осврнуо се и видео да је унутра све на свом месту. Чак и термосица

са чајем од жалфије. На седишту је затекао дво-
глед и скупочен мобилни телефон.

– Добро сам се тога сетио. Надам се да ће
бити добар сигнал да се могу јавити мами и
Нини.

Кочија је била спремна за полазак. Погле-
дао је према кући и осветљеним прозорима, а
онда низ широку варошку улицу према згради
у којој је становала Нина. Њен прозор је био ос-
ветљен. Она сада сигурно сурфа интернетом и
чуди се зашто њега нема на вези.

– Можда би требало да се јавим својима –
двоумио се. – И Нини. Хм, али сви би се они
побунили због моје одлуке, а мама и бака још
и много насекирале. Биће боље да шмутнем без
поздрављања.

И онда је запловио, лагано, па све брже, без
трузкања, пењући се све више, посматрајући
како брзо нестају куће, дрвеће, улица, река, цели
градић.

– Ово је као на филму! – радосно је уск-
ликнуо осећајући како му ваздух струји око
ушију, а коса лепрша.

Кочија је јездила с лакоћом и он је само
овлаш држао узде, више посматрајући околи-
ну него што се усредсређивао на управљање.
Испод себе видео је већ два осветљена града

затим много њих, вијугаве реке и високе планине. Мимоишао се с неком великом птицом. Онда је пролетео авион осветљених прозора, пун путника. Неки су га приметили и махнули. И он је њима узвратио, а највише једној девојчици, која је, лица приљубљеног уз стакло, била изненађена оним што види.

– Хеј, ти! – одједном је чуо глас неког дечака на крилатом коњу. – Куда си се упутио?

– На небо, до звезда – одговорио је мирно. – Одувек сам то желео и сада ми се жеља испунила.

– Није лоше, није лоше. Довитљив си.

– И ти. Необичан ти је тај коњ. И веома леп.

– То је мој Пегаз. Много је добар и брз.

– А ти, куда си кренуо?

– Само мало да пројашем. Онако, пре спавања.

Спавања! О, да! Доле се сада сигурно сви спремају на починак. Мама је опрала зубе, тата је заспао на тераси у фотељи поред телевизора који је изнео због врућине у викендици, бака већ одавно хрче у својој соби... Сада ће сигурно приметити да га нема и почеће да га траже, да се секирају и дозивају. Сетио се мобилног телефона и брзо укуцао поруку: „Не брините. Отишао сам мало да прошетам.”

– Морам и Нини да се јавим – рекао је полугласно.

– Шта кажеш? – упитао је дечак на Пегазу који је још јахао упоредо с кочијом.

– Морам да се јавим Нини.

– Ко ти је то?

– Моја девојка. Права лепотица. Сигурно ће се забринути.

– Боље немој. Знаш какве су жене. Одмах почну да цмиздре.

– О, не! Она ће ме разумети. И сигуран сам да неће никоме открити моју тајну.

– Како желиш. Хајде, здраво!

И дечак обруши свог коња и брзо несташе у небеском плаветнилу.

Данило је, сав срећан, јурио даље. Ни сам није знао колико је далеко одмакао од Земље. Сигурно већ веома много, јер се доле видела само једна велика лопта, с континентима који су се још могли назрети. Је ли осећао страх? Није, наравно, јер је био храбар дечак.

Прошао је један космички брод. Јасно је видео космонауте у скафандерима како лебде унутра. Један му се насмешио и лагано махнуо. Али, то је било само на трен, јер космички бродови јуре великом брзином.

Набио је штитнике за уши, пребацио прекривач преко крила и гуцнуо мало чаја из термосице.

„Да обујем и чарапе? Ма не, није толико хладно”, прошапутао је и цимнуо уздама.

Кочија је јурнула још брже. Приближавао се једној прелепој звезди. За који тренутак, знао је то, спустиће се. Свуда је блистала златаста светлост и било је лепо, лепо...

– Михаило, гле! – рекла је мама. – Он је заспао.

– Однећу га у кревет. Баш лепо спава – сме-шкао се тата устајући из фотеље и прилазећи Данилу.

– И сања – додала је мама.

КУМОВА СЛАМА

Деда је лагано чвркнуо Михаила, јер су му већ била досадила његова стална запиткивања. Њему се приспавало док су лежали испод старог ораха, а Михаило је увек имао нова питања. Када је осетио то лагано *чврк!* на глави, закоцену се од смеха. Од свега на свету највише је волео деду Душана. Повукао га је нежно за брк надносећи се на његово лице.

– А зашто је млеко бело? – упитао је озбиљно.

– А да ми, ћућурликане, мало дремуцнемо – није се дало деди објашњавати а, богме, није ни знао прави одговор. – Видиш како је леп дан и тишина, а ти си као мала поточара. Стално мељеш.

– Прво одговори – био је упоран Михаило. Деда је почео да смишља одговор, па када га није лако нашао, добро му је дошло то што је угледао међу гранама ораха.

– Ене, види горе! – показао је прстом у крошњу.

Михаило је погледавши приметио уз грану приљубљену веверицу и одмах заборавио на постављено питање. Веверица се утом исправила, а онда чучећи на задњим ногама, са прекрасним уздигнутим и у облику упитника савијеним репом, дохватила орах и почела да га врти међу шапицама. Орах је испао и замало није погодио деду у главу.

Михаило је био одушевљен тиме што је видео, подигао се и сео, али га је деда гурнуо руком у пређашњи положај.

– Боље је да лежиш. Уплашићеш је, а и овако можеш да је видиш.

Веверица је заиста била лепа и разиграна. Застајкивала би за тренутак као да осматра и ослушкује, а онда је стреловито јурила уз стабло, скакала с гране на грану, па опет подизала и ширила китњасти реп. Михаилу су се њене враголије веома свиделе и већ је имао много нових питања за деду. Ипак, није желео прекидати ту

чаролију, него је мирно наставио да је гледа, дишући тихо, као да се бојао да би и то могло да уплаши ту лепотицу. А веверица као да је знала да је посматрају, стално је изводила нове скокове, скачући с гране на грану.

„Како то она ради вешто! И скаче далеко, а не падне...”, размишљао је Михаило. „Мора да је за тако нешто потребно много вежбе и времена.”

И већ је смислио неколико нових питања која ће поставити деди. Али, гле! Деда спава! А и веверица се некуда изгубила. Одлучио је да га не буди. Јер када спава, деда то лепо чини. Мало отворених уста као да пућка на своју лулу, а бркови му поигравају. Груди му се подижу и спуштају. Како му само мало треба да заспи, а њему кад га потеряју у кревет сан никако не долази. Стално се преврће и најрадије би устао док гледа небо осуто звездама.

Деда спава, а Михајло и даље лежи поред њега и размишља о питањима на која није добио одговор. На пример, о Кумовој слами. Деда је синоћ, док су гледали у бескрајно небо осуто звездама, говорио о неком медведу, Великим и Малим колима, Кумовој слами... Е, баш то – Кумова слама! Откуд она тамо? Јесу ли је одвез-

ли малим или великим колима, са упрегнутим медведима, и просули по небу...

„Само да се деда пробуди, па да га питам”, нестрпљиво размишља. „Кумова слама!? Ма дај, ког кума? Пере или Михајла?”

За то време деда хрче. Јако. Сигурно је и верицу тако уплашио. Михаило је више не види међу гранама. Деда и даље хрче, а и Михаилу се приспавало и почиње да сања. Као он и деда зајахали Кумову сламу, онда језде преко звезданог неба, кола тандрчу, медведи их јуре, али их не могу стићи, а они срећни и весели одозго гледају како су људи на Земљи мали, сићушни као мрави. Баба Ема, сва забезекнута, стоји и преплашено маше рукама:

– Силази, Душане, несрећо! Дете ће ми се прехладити.

– Шта он? Јуначина дедина. Јок, море! – па још брже појури Кумову сламу срећан што му се унук толико весели.

Михаило је одједном чуо неку буку која се приближавала. Много аутомобила зауставило се на улици.

– Куме, изгоре ти кеса!!! – продерао се неко из свег гласа.

Деда се од те вике пробудио, поскочио, набио шешир, дохватио штап и замахнуо њиме.

– Душане, побогу, шта је с тобом? – уплашено је рекла баба Ема која је пожурила да види сватове и управо пролазила поред њега. – Умало ме не закачи.

– Кумове ми сламе – забрунда буновни деда – ја се успавао.

А док сви заједно потом гледају преко високе ограде сватове, с улице се чује весела музика и глас најгрлатијег свата:

– Куме, изгоре ти кеса!

Кум нема куда, баца новчиће, деца јуре да их покупе, а лепа млада као принцеза, у дугој белој хаљини и с букетом цвећа у левој руци, са младожењом и сватовима управо улази у цркву.

АЛЕКСА И ЊЕГОВА БАРКА

На обали, у каменој кућици, у једном приморском градићу, живео је он, добри дечак Алекса.

– Алекса – говорили су му често стари рибари огрубелих лица и руку – не иди данас на пучину.

Он би их погледао тужним очима и ћутао.

– Твоја је барка мала као и ти – настављали су. – Данас би могла бити бура, а ти си нејак.

Алекса је знао да их неће послушати. Једноставно није могао другачије. Ако сваког дана не улови неколико риба, његова мајка Тонка и он неће имати шта да једу, а ни да продају. Новац им је био потребан као и свима. Само су на тај начин могли да га зараде.

Сваког поподнева, када се врати из школе, Алекса поједе оскудни ручак и одмах уради задатке. Затим мало прилегне да се одмори. Онда, када сунце почне да се примиче морском хоризонту и проспе златасто руменило пучином, Алекса је испловљавао у риболов.

„Морам бити пажљив, шта би моја мајка да се мени нешто догоди?“ мислио је одвезујући барку, погледајући у небо и море, а затим би се отиснуо од обале.

„Држаћу се данас ближе копна“, закључивао је. „Заиста мирише на невреме.“

Алекса је био вешт дечак и сви су се чудили како му успева да се увек враћа с добрим уловом. А он је бирао усамљена места, мало подаље од осталих рибара.

„Срећне сам руке“, мислио је, не примећујући ипак да су га сви рибари пуштали да лови тамо где је навише риба.

– Видиш ли малог? – знали су се довикивати.

– Не – могло се чути. – Вероватно се опет завукао у увалу иза стена.

Нису га остављали самог када би почели да се враћају кућама. Волели су тог дечака и осећа-

ли неку врсту обавезе према њему након што је остао без оца. Ако би понекад уловио мање него обично, увек би се нашао неко да убаци у његову барку неколико риба. Његова мајка Тонка ту рибу је касније продавала на тргу.

Стари Габриел, тих и погурен рибар, са великим шеширом за сунце, највише је волео Алексу. Исто као и његовог оца некада. Онако потихо, да то дечак не примети, желео је да му је на оку. Своју барку би усмеравао тако да га стално види. Али, уљуљкиван морем испод топлих зрака сунца све чешће је остајао без улова, јер му се догађало да закуња и заспи у барци. Алекса се с великом љубављу знао смешкати гледајући Габриела како спава, док галебови круже око његове барке. Галебови криче, а Габриел спава ли спава. Тада би пружајући му од свог улова највећу рибу рекао:

– Узмите! Данас нисте ништа уловили.

– Нека. Теби је потребније, синко – одговарао је старац.

– Морате узети. И ви сте мени давали.

Габриел би га тада сав озарен помиловао по коси и Алекси се чинило да види како су се његове очи оросиле сузама. Стајао би тако неко

време и гледао за њим, све док својим лаганим корацима не би замакао у кућу.

Невреме је тог дана дошло изненада, онако како то обично бива на мору. Оно је често изненађивало и старе рибаре. Али, они су били искусни, снажни и вешти, па су знали савладати такве опасности. Алексино искуство било је мало, онаком крхком више би му приличило да се игра с децом, него да се бави тешким рибарским послом.

– Видите ли малог?! – повикао је очајно Габриел.

– Не! – одговорила су готово углас тројица рибара спремајући се да побегну према копну.

– Не смемо га оставити – викао је још јаче Габриел.

– Шта да радимо? Ни сами не знамо шта ћемо.

– Морамо према ували – упорно је викао Габриел. – Он је тамо, знам.

Невреме је било све јаче. Море као да је изненада подивљало.

Рибари су ипак усмерили своје барке према ували где је Алекса најчешће рибарио, мада су знали каквој се опасности излажу. Пробијали су се тешко. Страх је био присутан код свих,

због оног што би се могло догодити и њима и Алекси. Знали су да приближавање оштрим стенама може бити кобно и да лако могу да им се поразбијају броднице, али су сада били одлучни да по сваку цену пронађу Алексу. На педесетак метара удаљености од једва видљивог копна, у иначе заштићеној и нешто мирнијој ували, таласи су били мало мањи. Морали су грчевито да се боре с побеснелим морем како би се одржали на површини. Кружили су по ували близу један другом, напрезали вид, али Алексе и његове барке није било.

– О, Боже, смилуј се! – завапио је Габриел.
– Шта ти је сироти дечак скривио?

Сада је већ претила опасност да се неке барке потопе јер су напола биле испуњене водом. Ипак су наставили да траже дечака.

– Чини ми се да видим нешто – довикнуо је један рибар, трудећи се да га неко од њих чује. – Овамо! Овамо!

Рибари су с великом муком кренули за њим.

Нашли су Алексу потпуно исцрпљеног, помодрелог, избезумљеног од страха. Стајао је онако мали у води до груди, између стена и барке, сав израђаван али упоран да не дозволи таласима да је разбију. Било је право чудо како га

таласи нису однели. Или једноставно, заједно с барком, бацили на ошто камење.

Рибари су прихватили његову барку, а један од њих подигао је потпуно исцрпљеног Алексу. Он као да није марио за себе, него је стално као у бунилу понављао:

– Моја барка, моја барка!!!

– Све је у реду с твојом барком, Алекса – тешио га је Габриел.

– Није, није! Погледајте, разбијен јој је прамац.

Када су се с великом муком докопали луке и када се невреме донекле смирило, могли су видети да је Алексина барка стварно веома оштећена, а он сав прекривен модрицама, посетинама и да дрхти од умора и страха.

Погнуте главе тихо је плакао.

– Не плачи, Алекса – тешио га је Габриел.
– Сутра ћемо сви заједно да поправимо твоју барку.

И, заиста, сви су се рибари сутрадан окупили на обали и поправили Алексину барку. Она је сада иста као и пре, чак је и лепша него што је била.

МИРИС АНИНЕ КОСЕ

КАКО СЕ ПИШУ НАЈЉУБАВНИЈЕ ПЕСМЕ

Најљубавније песме се пишу
Тако да једноставно почињу,
Да на њену косу миришу –
И топлу широку душу дечињу.

Онако баш савим једноставно,
Кад се њих двоје једном сретну,
И затрепере изненада љубавно –
На неку мелодију лепу и сетну.

Пишу се без руку и без пера,
Тек погледом једним тајним, лако,
Кад их нико на то не тера –
Пишу се уснама, нежно, баш тако.

Најљубавнију песму душом и очима
Пишу они који без ње не могу.
Не пишу је словима и речима –
Него заљубљивањем од малих ногу.

ПРВИ ПОЉУБАЦ

Први пољубац је кад се не уме,
А жели и хоће, па ко разуме.

Кад одеш с њом у Звездарску шуму,
Да је пољубиш, стално ти је на уму.

А она лепа ко птичица из гнезда,
И она би хтела, ал' ни она не зна.

А онда, ето, и то се деси –
Ни она не зна, а ни ти где си.

МИРИС АНИНЕ КОСЕ

Анина коса мирише на лековите траве
Од којих се разни чајеви праве.

Док лежимо тако на цвету и цвету,
Видим, Ана више не наликује детету.

Одједном је израсла у лепу девојку,
Са сунцем на лицу, звездом у увојку.

Мирише коса цвећем будућег чаја,
Тај просути мирис лако ме осваја.

На Звездари, у том шумском рају,
Захваљујем цвећу, будућем чају.

ТАЈНЕ ЉУБАВИ

Кад она другог потајно воли,
А и због ње тајно неко други пати,
Онда то потихо обоје боли –
Јер ни једном љубав да се узврати.

Онда оног у ког се тајно заљубила
Изненада одведе шмизла нека...
Тад схвати: Па, ја сам изгубила!
И учини јој се свака срећа далека.

А онда онај што је њу волео тајно,
У њен живот ипак срећно сврати.
Па им је одједном обома сјајно,
Ни једно више ни за чим не пати.

ЖЕНИДБА

Одлучио сам да се женим и оженићу се Милицом,
Оном из прве клупе, најлепшом девојчицом.

Могао бих и нежном Аном што има дугу косу,
Као кликере немирне очи и мале пегице на носу.

И Боса је лепа, и она црнокоса Живана,
А свиђа ми се необично и плава Ивана.

Поверио сам то деди, каква велика грешка –
Насмејао се и почео бркове да чешка.

Поцрвенех тада као заљубљени бубамарац,
Одлучих – женићу се кад будем прави мушкарац.

ЏАБА СТЕ КРЕЧИЛИ

На лепим кућама баш свих боја,
Где су зидови до јуче чисти били,
Опет пише: *Волим ње! Ана је само моја.*
Ето зашто сте џаба кречили.

Сви кажу: Штета лепе фасаде!
Љути на оног што то нашкраба.
Кад ли само успеше то да ураде?
Ипак сте опет кречили џаба.

Ко њи је украо звезде из очију, Ана?
Има баш и веома лепих порука.
Написа ли неко ово ноћу или усред дана,
И да ли му од тога задрхта рука?

Где како је ова лепа ограда глатка!
Ал' сву је графити порукама закречили.
На њој је љубавна реченица слатка...
Жао нам је, џаба сте кречили.

Ана је најлејши цвет̄и ш̄ио мирише!

Да то напише, нису га спречили.

Порука је одасвуд све више и више –

Џаба је, кречили или не кречили!

Ја ово нисам најписао!

На једном од зидова стоји.

Ма, ипак сам написао и збрисао,

А молер стално нек боји и боји.

Не љутите се на дане наше младости.

Лако се поново обоји зид или тараба.

Унапред, због љубави да нам се опрости!

Ипак, поручујемо: Не кречите џаба.

ОСМЕХ ИЗ ШКОЛСКЕ КЛУПЕ

Понекад тихо, крадомице и нежно,
Кад учитељица начас поглед скрене
На таблу, прозор, или брдо снежно,
Твој осмех долети и мене прене.

Вани је зима, а мени топло, ето.
Залуд пахуљице и ветрови режу.
Запламти ватра, у грудима лето,
Док нам се осмеси у нит вежу.

Чекам крај часа и школско звоно,
Да жагор разредом нагло потече.
Хтео бих ти рећи лепо и ово и оно –
Ипак, остајем нем, а нешто ме пече.

ЛЕПА АНА

Цели је разред сазнао једног дана,
Да је у мом срцу стално лепа Ана.

Како су сазнали, баш ми није јасно,
Чувао сам ту тајну чврсто и часно.

Сад се лепа Ана као мало дури, пати,
Али ипак често до моје клупе сврати.

Онда се након љутње чаробно насмеши
И намах мој љубавни проблем реши.

О, Ана, Анчице, златна пчелице у цвету,
Дај не замери овом блесавом детету.

ЖИРАФЕ ИСПИЈАЈУ КАФЕ

Миришу липе, мирно је подне,
За столом седе три жирафе,
Врло отмене и много згодне,
Разговор воде и пију кафе.

У хладу лепе приче се роде,
Уз капућино са мало пене;
Важне им теме из света моде,
О чему другом би причале жене.

О хаљинама боје руменог вина
Чију тканину сунце позлати,
Баш такву је купила жирафа фина,
Реч по реч, а полако теку сати.

Већ је вече, одасвуд мирис сипа,
Недостаје драга једном лафу...
Жирафон се појави испод липа –
Да поведе кући своју жирафу.

КОМАРЦИ МАЛЕ АЛЕ

Кад Сিনিша и ујак узму бициклове
И крену на Дунаво рибу да лове,

Нападну их комарци, досадни створови
Ко страшне але, опасни отрови.

Гризу рибе на то лепо Дунаво,
А још више летеће чудо алаво.

Дунаво широко, не ко нека бара,
Где како ујак сам себе шамара.

И комарци акрепи могли би бити лепис,
Да човек од њих не мора да стрепи.

Предлажем просто да одлете у Црепају
И да све те мале але тамо покрепају.

ПАД

Како сам треснуо, смешно пао,
Брзо сам пао, још брже устао.

Ивана се гласно смејала томе;
Помислих: Готово је, кости се ломе.

Лако је Ивани, Ивану не боли...
Љут сам на њу, ал' срце је воли.

КУПУС ИЗ ФУТОГА

Зборе зечеви из свог лога,
Кунући се у све до Бога:

Баш ништа боље од тога –
Сочног купуса из Футога.

Два-три зеца, права слога,
Сладе се купусом иза стога.

Ал ево газде веома строга
И његовог кера брзонога.

Па усред стрке и џумбуса,
Страшно псује због купуса.

Беже зечеви, све нога, нога,
Оста газда без купуса свога.

МЕДО И ПЧЕЛЕ

Нема на свету већег сметењака,
Од трапавог меда, усред пчелињака.

Меди је најдража пчелиња кућа,
Којој се дошуља пре сванућа.

Па продрма кошницу, јако, мушки,
Да осети мед на својој њушки.

Медо је таквој работи вичан,
Слону у стаклари веома сличан.

Не разуме, јадан, у чему је грешка,
Схвати то тек кад почне да се чешка.

О колико меда, каква милина,
За длакавог и страшног џина.

А онда рој пчела јунака стисне,
Па медо према шуми брзо клисне.

Навале пчеле и сију убоде врашке,
А он млатара и узмиче унатрашке.

И чим се дочепа зеленог грмља,
Сав изуједан почне да мрмља:

– О, ко ће ове болове да стиша?
За гузу би ми добро дошла киша.

ИГЛА У ИГЛУУ

Шта је радила игла кад је у иглу стигла?
Игла је све Ескиме на ноге дигла.

За шта Ескимима да употребе иглу
У њихов иглу тек пристиглу?

Један се поларни медо дрзн'о –
Пришао близу иглуу, па изгубио крзно.

Сад мама Ескимка целу ноћ шије,
Бунде за децу да им хладно није.

О како су сад лепи у том оделу белом
Невидљиви Ескимчићи у пределу целом.

Игла је баш чудна стварчица права
Ескимчићи се играју, уморна мама спава.

ДАРВИНЕ, ИСПЕЦИ ПА РЕЦИ

Дарвине, мајка му стара,
Шта истини одговара?
Иза чега би данас стао:
Од чега је човек постао?

Истина је да човек воли банане,
Ал' не верујем да је сишао с гране.

Откуд стигоше наши преци,
Човечице и човеци?
Дарвине, испеци па реци,
Јесу ли били и рибе у реци?

Истина да човек воли банане,
Ал' не верујем да сиђе с гране.

ДВА КРАЉА

Била једном на свету два краља
Један добар, други што не ваља.

Добри краљ баш сав од доброте,
Онај што не ваља сав од грозоте.

Добри делио народу све што има,
Грозни отимао чак и сиротима.

Трајало то тако данима и данима,
Добри краљ у песми и романима.

Доброг народ волео и славио,
А грозног – народ заборавио.

ПЕСМА О ИМЕЊАКУ

Ова је песма настала у једном даху
О мом славном имењаку Јохану Баху.

Док собом лете ноте ко звездице у праху,
Нико се не диви мени, него мом имењаку.

Мене грде јер сам у једном маху,
Покварио славу свом имењаку Баху.

Разбио сам тањир, чинију и чашу – А, ху!

Зато више и не волим имењака Јохана
Због њега сам добио батине тог дана.

ДАРИВАЊЕ

Дај да би добио и да ти се врати,
Ко бујни цветови с капима кише.
Запамти: Ко даје увек ће имати,
Ако и мало дајеш, добићеш више.

Док дани детињства и среће лете,
А ти све лепо делиш с другарима
И они ће увек тебе да се сете –
Јер, срећа је у малим стварима.

Тако ће лепота у тебе да се точи,
Да те освајају срећа и доброта...
Онда ћеш угледати њене драге очи –
И од тад ћете делити све целог живота.

ВАЖНА СЕКУНДА ЗА ЧОВЕКА

Затрепериће ти срце једном,
Ко нежни лист прелепе брезе,
И ти одговор тад нећеш наћи –
Шта је срцу одједном без везе.

Неће га уплашити вук из шуме.
Ништа се томе слично неће збити.
Ти тада знати нећеш, лепото моја,
Да ће ти се луцкасто срце заљубити.

Задрхтаће одједном, неког трена,
Због једног дечака плавокоса,
Што неспретно очима зверуцка
И не прилази ти због стида ил' поноса.

Од тог лепог дана, важног трена,
Ни твоја душица више неће бити иста.
Постаће рањива и заљубљена,
Ал' и даље нежна, детиње чиста.

ЈА ХОЋУ ЗНАТИ СВЕ О ВОЋУ

Ја не знам али знати баш хоћу,
Како то здравље чучи у воћу.

Како су то јабуке румене фине
Позобале сунце и витамине?

Како је то крушка бујна и родна,
За наше здравље толико згодна?

Морам ли баш тако сваког дана,
Ко мајмун појести пет банаана?

Зар деца само све то с гране
Стално да клопају и да тамане?

Ја бих чоколаде, као опанци –
Па ћао ђаци, ћао Индијанци.

МАЛА ЕН

ПУЖИЋ

Једног лепог пролећног дана, када су након пљуска крупне капи кише засветлуцале на вла- тима траве и дрвећу, породица пужева одлучи да оде до Гредица младе салате. Оне су се нала- зиле у близини, иза Цветне ливаде коју је пре- сецао поток са мостићем, ни далеко, ни близу. Зелене и сочне главице гледали су испод грма с брежуљка на коме су живели.

Било их је укупно петоро: мама Пужен- ка, тата Пуж, кћерка Пужица и два млађа бра- та, Пуженко и Пужић. Пужић је био најмлађи, сићушан, бледуњав, али прави враголан. Њему су као породичном мезимцу, како то обично бива, сви помало прогледавали кроз прсте за све несташлуке које би направио.

Онда су, након краћег размишљања, одлучили да ипак путовање започну пред вече, јер је сунце управо тада просуло топле златасте зраке по њиховим сребрнастим кућицама на леђима. Било је прошло подне и дан је био топао и пун светлости. Сви су се завукли у сенке листова оближњег грма и с нестрпљењем чекали час поласка.

– Пужића ћемо оставити код куће – рекла потихо мама Пуженка. – Он је премали за тако дуг пут.

– Слажем се – потврдио је тата Пуж. – Ко зна колико ће и нама требати времена да стигнемо до Гредица. Он би нас још више успорио.

– Чуо сам вас, чуо! – побунио се Пужић који је све то прислушкивао. – Како мислите да ме оставите? Зар вам није жао?

– Имаш довољно хране овде, а у повратку ћемо ти донети доста младе салате.

– Не долази у обзир! – био је одлучан Пужић. – Идем с вама.

– Остајеш и тачка! – строго је рекао тата Пуж.

Пужић се покуњено увукао у своју кућицу, разочаран што га не разумеју. Био је неизмерно тужан што ће цело то време морати да проведе

код куће, да се досађује с мравима и другим бу-бама. Ипак, никако није могао да се помири с таквом одлуком и почео је да размишља како да надмудри родитеље, сестру и брата.

Чим се сјусјио њрви мрачак, њужеви су кренули на њуџ дуџачак.

Кренули су журећи низ ливаду, али су споро савлађивали сваку препреку на коју су наилазили. После дуго времена чинило се као да нису ни пошли. Након неког времена прешли су само мали део пута. Пужић је тужно и дуго гледао како се удаљавају и коначно замичу иза расцветаног стабла вишње. Када их више није могао видети, одлучио је да се извуче испод грма и поздрави прву звезду на још светлом небу.

И он се кретао веома споро. А како би другачије и могао пуж, поготово ако је тако мали као што је он. Сви пужеви на целом свету крећу се врло споро. Пут који је до тада прешао био је дуг можда највише педесетак центиметара. То је велики подвиг за Пужића. Иза себе је остављао светлуцав траг који је Вечерњача претварала у најлепше сребрнaste нити. Стално је туговао што и њега нису повели до Гредица салате. Како су га само могли оставити самога? Њега, враголастог пужића, о неправде! Размишљао је

непрекидно како би и он могао да стигне до зеленог царства. То није знао, иако је жарко желео.

А онда се догодило нешто дивно.

Мама је Ану послала да убере салату за вечеру. Ани се баш и није прекидала игра с другарицама, али је морала да је послуша. Пролазећи поред дворишног грма приметила је светлуцави траг у трави и Пужића са истуреним рошчићима.

– Аха, гле овог маленог лепотана! – ускликнула је уз осмех и ставила га на длан.

Зашим је њуи њојока кренула Ана и Пужића њонела између два глана.

Тако је Пужић тих неколико корака за Ану, а огроман пут за њега, превалио за часак. Ана га је заљубљено ставила међу главице салате на леји да се слади младим листовима.

Када су се пред зору, уморни и након целоноћног путовања, међу гредицама појавили остали чланови породице пужева, стали су забезекнути. Имали су шта да виде – Пужић је грицкао листић најмлађе салате враголасто им се осмехујући.

– Откуд ти ту? – упитали су га готово углас.

– Такав сам ја – одговорио је сасвим мирно
Пужић као да је то најобичнија ствар.

Онда им је испричао целу причу.

– Ти си се родио под срећном звездом – рече
тата Пуж без љутње.

Пужић погледа у небо осуто звездама. Међу
њима препозна најсветлију која му весело на-
мигну.

ЈЕСЕЊА КИША

Како је досадна јесења киша.

Јесења киша пада дуго, укосо, тихо. Испира успаване кровове, дрвеће пожутелих листова, опустеле улице и затвори све у кућу: Етелку, Лакија, Неру...

Само ластама на телефонским жицама као да не сметају те ситне капи. Ипак сметају. Оне су поредане у низу и мирују. Тек понека подигне крилце и као да стреса капи с перја. Оне се баш спремају да напусте ово досадно место и да одлете на југ, у топлије крајеве, тамо где сада сија сунце.

Етелка гледа кроз прозор на пространи трг. На њему се кочоперно испрсио коњаник са исуканом и високо подигнутом сабљом. Као

да неком прети. Можда баш овој досадној јесењој киши. Он је постављен на велико камено постоље, а његов коњ је пропет и само што не јурне. Можда и они желе у топлије крајеве, тамо где је сада лето.

Етелка размишља зашто киша пада, али не налази одговор. Пада, ено, велики жути лист и јасно јој је зашто се то дешава. Такви златасти листови падали су и прошле године. Било их је веома много и баш су лепо летели и шуштали под њеним ногама. Њих је сваки дан скупљао комшија Павле и њој се то није свиђало. Скакала је у те хрпе лишћа и листови су летели поново по дворишту. Баш је било лепо и весело.

– Етелка, анђелчићу враголасти – као љутио се комшија Павле. – Сада ћу поново морати да скупљам лишће.

– Ја ћу да вам помогнем – каже Етелка, а очи јој играју као два немирна кликера. – Ја ћу да вам помогнем. Баш волим да скупљам лишће.

Када гомилица поново нарасте, чим комшија припали цигарету и наслони се на грабље, Етелка опет скаче у гомилу лишћа. Баш у средину. И ништа од посла, листови се разбеже као да се плаше њених ногу. То се понавља све док

мама не примети и почне да се извињава комшији Павлу.

– Нека, нека – каже доброћудно комшија. – И мени је било забавно.

Како је досадна јесења киша.

Јесења киша пада дуго, укосо, тихо, као да нема намеру никада да престане.

А Етлека се досађује. Она би што пре да гра-не сунце и да с Лакијем истрчи у двориште, па на улицу, а онда плочником испод високих кестенова да трчи до обале и ливаде. И да тако трчи и трчи, све док се од умора не сруши на траву, а Лаки дође и весело је лизне по лицу машући репом. Потом и он легне и дугуљасту њушку лепо стави на предње шапе, па жмирка и помера очи лево и десно, не дижући главу, све док не пролети нека птица и он је лајући не појури.

Ех, та киша!

Етелка гледа Неру, своју потпуно црну мачку, која се лењо протеже и зева широко, као лавица. А лежи одмах уз Лакија. Као да јој је тако топлије.

– Ти, поспанка једна – смејуљи се Етелка. – Теби ова киша изгледа годи.

А Нера не каже ништа. Ни Лаки. Само мирно леже на поду и послушкују како киша пада.

– Ова киша не мисли престати – каже мама.

– А Лакија и поред тога треба извести у шетњу.

– То ћу ја – весело ће Етелка.

– Е, богме, данас нећеш ти. Могла би се прехладити.

– Али узећу кишобран, кабаницу и чизме...

– А, не, не! Милутин ће то. Ионако само чита новине и куња у фотељи.

– То мени нимало није тешко. И баш волим што киша пада – лаже мало Етелка. – Можда ће ускоро престати.

Дозвола је напослетку добијена. Етелка се ужурбано спрема и када је потпуно спремна, тихо каже:

– Идемо!

Сви у кући верују да је то реч коју Лаки са сигурношћу разуме. Јер, сваки пут када би је неко и случајно изговорио, он би скакао, махао репом, весело поскакивао и био спреман на полазак у шетњу.

– Куда ћеш, Етелка по овој киши? – пита комшија Павле. – Зар никога другог нема у кући да води Лакија у шетњу?

– Има, наравно. Али ја то волим. Баш волим да шетам по киши.

Етелка чизмицама скаче у сваку барицу. Вода пршти на све стране. Пролазници се измичу, гледају и уз осмехе сећају свог детињства. Лаки трчкара од стабла до стабла.

Јесења киша, ситна и досадна, пада, пада, пада...

Кад се Етелка заврти на једној ноzi, и њен шарени кишобран врти се као вртешка. Капљице лете на све стране. У њеним чизмицама је топло. Црвена кабаница је дуга и допире до испод колена. И тако Етелка одлази далеко, до обале и ливаде. Суморно изгледају данас ти предели, јер их је притиснула ситна јесења киша.

– Побогу, дете! – рекла је мама кад се Етелка са псом вратила из шетње. – Па, на шта то личите? Обоје.

А Етелка и Лаки покисли, прљави, уморни али весели.

– Најбоље би било да вас обоје убацам у машину за прање веша. Је ли остала иједна барица у коју ниси скочила?

Етелка ћути. И Лаки. Он чучи на степеницама подигнуте главе и зна да не може у кућу док га не оперу; ноге, дугу златасту длаку, њушку. Само жмирка и чека док мама не дође с великом пластичном посудом топле воде, шампоном, два дугачка пешкира и Лакијево уређивање може да почне. То потраје, али на крају добро избрисан Лаки може у кућу.

Етелка гледа кроз прозор. Ускоро ће вече. На западу се види мало руменог неба. Оно наговештава да би сутра могао бити лепши дан.

Како је досадна јесења киша.

Јесења киша пада и пада дуго, лењо... тихо.. и укосо... укосо...

ЈЕЖИЦА И ЈЕЖИЋ

Бескрајно небо, са закривљеним танким Месецом, који је изгледао као да се смешно преврнуо на леђа, било је начичкано морем звезда. И личило је на прозачно море у коме светлуца мноштво златних искрица, или запаљених свећица које се међусобно гуркају, мешкоље и ни на тренутак не мирују. Као да желе некуда да побегну, враголасте, сјајне и лепе.

Јежић је пробдео дуго скривен иза расцветаног грма, шћућурен и помало уплашен, гледајући горе. Толико небеске ватре до тада никада није видео. Срце му је немирно тукло и био је неодлучан да ли да крене даље, или да се врати кући, родитељима. Мирисало је на камилицу и

певале су птице у гранама дрвећа, такмичећи се која ће лепшу песму да проспе у топлу ноћ.

Кренуо је ипак даље, брзо грабећи кроз траву. Пролазећи поред оближњег језерца, Жежић се изненади кад и у њему угледа оног небеског делију изврнутог на леђа, око кога игра мноштво разиграних звезда. Жежић је био заиста млад и без икаквог искуства.

Тог тренутка испред њега је нешто шушнуло што га је веома уплашило, па је брзо шмугнуо иза грма. Провирио је и видео да се исто тако неко њега уплашио и на исти начин замакао с друге стране. Мировао је часак и повремено виркао. На крају се осмелио и кренуо на ту страну, јер је приметио да је то Жежица, млада као и он. Није је познавао.

– Јеси ли и ти побегла од куће? – упита је излазећи пред њу.

– Не, откуд ти то? – одговори Жежица. – Моја кућа је управо овде.

Жежићу би криво што се глупим питањем одао. Он је шмугнуо од родитеља само накратко, да види шта се налази иза грма крај језерца, јер никако није могао да одоли том изазову. Она је сада знала за његову тајну.

„Можда и нисам далеко одмакао”, помисли.
„Могу сад брзо да се вратим и моји неће ни приметити да сам часак недостајао.”

Ипак је и даље стајао љубопитљиво гледајући у Јежицу. Ни она се није мицала. Једна жабица у том тренутку скочи у језерце од чега се зачуло кратко БУЋ! Јежица и Јежић се уплашено тргоше гледајући у намрешакну површину воде по којој су плесале звезде с месецом.

– Хоћеш ли знати да се вратиш кући? – упита га Јежица након што су обоје схватили да им од жабице не прети никаква опасност.

– Којешта! – одговори он. – За кога ме сматраш?

– Твоја мама и тата те сигурно сада траже.

– О, не! Нису ни приметили када сам се ишуњао. Сада ћу се брзо вратити и поново ушуњати у своју собу док они на телевизији гледају омиљену серију. Кажем ти, неће ни приметити.

У том моменту у башту је дошла Сања, весело поскакујући с ноге на ногу. Јежица и Јежић су се брзо склупчали у две мале бодљикаве лоптице, готово неприметне у високој трави. Девочица је застала таман на месту где су се налазили њих двоје. Тражила је нешта што је током

дана ту била заборавила. Јежица и Јежић су виркајући између шапица одједном видели врхове њених ципелица. И када су помислили да је опасност прошла, да ће девојчица да се окре-не и оде, она их је приметила и с одушевљењем ускликнула:

– Ох, одувек сам сањала да имам јежа! Сада ми се жеља испунила да истовремено имам два.

Сва озарена, сагнула се и пажљиво у руке узела јежиће. Њих двоје су умирала од страха и даље савијени у лоптице са накострешеним бодљама.

Сањино име је говорило да ће јој све оно што сања кад-тад испунити. Барем је она тако мислила. Треба само лепо сањати. Гипким коракком пошла је према кући, носећи на длановима два лепотана. Али, колика год је то била Сањина срећа, још већа је била несрећа за јежиће. Они су се још више уплашили и склупчали.

Убрзо су се нашли у Сањиној соби. Одложила их је у картонску кутију маминих ципела. Каква несрећа за сироте јежиће! Осетили су страшну и неизмерну тугу, немоћни и далеко од својих родитеља.

Кад су на тренутак остали сами, осмелили су се да осмотре место на коме се налазе. Ништа

нису видели, само четири бела зида. Стали су да јуре од једног до другог, сударајући се повремено.

Тада се у соби са Сањом појавила и њена мама. Девојчица је пожелела да се похвали оним што је нашла.

– О, драга Сања, не тако – рече мама погледавши два уплашена јежића у кутији. – Њима није место овде.

– Али они су тако леви, мама.

– Наравно. Ипак, зар не видиш како су мали и уплашени? И они требају своју маму, а поврх свега слободу.

– Одувек сам сањала да имам јежа.

– Знам. Молим те да их однесеш у башту. Сигурно их сада њихови родитељи траже.

Девојчица се снуждила и заћутала. Дуго је гледала у кутију у којој су избеумљени од страха трчкарали Јежица и Јежић. Никако није могла да се тако брзо одвоји од њих. Напокон је, након тихе патње, послушала маму и с кутијом отишла у башту, до језерца. Извадила је једно по једно и спустила у траву. Они су за тренутак и даље били склупчани у лоптице, а онда се брзо завукли под гране грма.

– Замало да страдамо због твоје непослушности и бежања од куће – рече Јежица након што се девојчица удаљила.

– Опрости – скрушено прозбори Јежић. – Морам да пожурим. Мама је сигурно открила да ме нема и сада ме посвуда траже.

Звездано небо са насмејаним месецом у облику српа светлuczало је још jаче, док је Јежица одлазила на једну, а Јежић на другу страну. Она жабица још једном бућну у језерце, закретавши и мрешкајући његову сребрнасту површину.

Кад се све потом умири, уз само птичју песму, звезде се поново осмехнуше у дубини језерца.

ЛАКИ

Лепа седмогодишња девојчица, нежна као цвет из баште, какве су, уосталом, све девојчице у тим годинама, шетала је тог касног поподнева морском обалом с баком код које је била у гостима. Дан је био сунчан, месец фебруар, још је трајала зима и видео се снег по планинама, на копну, преко мора и залива, али време је било пријатно за шетњу. У том малом приморском месту никада не пада снег. Обала је била зелена, са стаблима борова, олеандера, маслина и другог раслиња које ту расте. Већ је било процветало и неколико бадема у вртovima. Море се мирно љескало, без иједног таласа, са баркама које су као успаване мировале у лучици. Бака и унука лагано су корачале и разговарале. Де-

војчица је на себи имала чизмице, сукњицу и, ипак, можда непотребан дебели капутић.

Сигурно смо им прекинули разговор при сусрету. Након што смо стали, поздравили се и изменили неколико реченица, Ивана и бака су наставиле да ћаскају о нечему. Пожелео сам да попричам с девојчицом.

– О, како си ти лепа девојчица – рекох посматрајући је онако сићушну и умиљату.

Никакву промену нисам приметио на њеном лицу. Ћутала је, мало обореног погледа, као да ју је нешто мучило.

Док су Ивана и бака и даље разговарале о неким стварима које ме баш нису превише интересовале, наставио сам с уобичајеним питањем у таквим приликама.

– А како се ти зовеш, лепа госпођице?

– Ника – одговори смирено и тихо.

А када нисам добро схватио, понови:

– Ника.

– Лепој девојчици пристаје и лепо име – продужих осмехујући се. – Баш си лепа.

И била је лепа. Лепа и необична. Некако другачија, не брбљива као друге девојчице које смо познавали. А ми смо обоје мислили да до-

бро познајемо децу, иако своје нисмо имали. Једно је сигурно – волели смо их безгранично.

Ника се није осмехнула. Лице јој је било озбиљно, преозбиљно за девојчицу тих година. И покрети њених руку били су претерано смирени, складни. Као да је помало била одсутна док је стајала ту с нама на обали, а ми се повремено утркивали у разговору, постављању безначајних питања и давању истих таквих одговора.

– Имате ли ви пса? – упита изненада.

Заћутали смо и сви погледали у ту лепу подигнуту главицу.

– Сада више не – рекох. – Али смо га имали. Звао се Лаки.

– Ја бих тако волела да имам пса – рече с малом тугом у гласу.

– Сва је закупљена тиме – појасни бака, а онда, након краће паузе, додаде: – Нажалост, нема услова за то. Моја кћерка живи у стану.

– Па шта – побуних се и осетих сјај у Никиним очима. – Пас може и у стан.

– Зашто јој га не набавите када га толико жели? – упита Ивана.

И пре него што је одговор стигао, Ника нас изненади необичним питањем, обраћајући се сада директно Ивани.

– Опростите, молим вас, могу ли вас нешто питати?

Како је то било лепо речено! Учтиво и лепо, неочекивано да се једна девојчица на такав начин питањем обраћа старијем.

– Свакако – одговори Ивана.

– Да ли је истина да пас кошта више него кућа?

– Неее... – отегну Ивана убрзано и смејући се.

– Знала сам – задовољно ће она озареног лица.

Нестаде оне забринутости која се код ње осећала. Као да је одједном открила велику истину. Ника као да је сада била друго дете.

– Ко ти је то рекао? – упита сада и бака смејући се.

– Бака Ана – одговори с олакшањем. – Знала сам да то не може бити истина.

– Наравно. Пас не кошта више од твог бицикла – саопшти јој Ивана.

– Кћерка не воли длаке по кући – настави бака. – Пас је и велика обавеза.

Тада у Никиним очима назрех велику тугу. Модрина у њима постаде дубља, а уснице јој се искривише у једва приметан смешак. Ћутала је обореног погледа. Настаде одједном тишина.

Сетих се да у новчанику имам фотографију бившег љубимца. Стално је носим, годинама, од када га више нема. Волео сам тог шкотског овчара као најмилијег члана фамилије. Били смо нераздвојни. Сви су нас у месту познавали. Нас по њему, њега по нама. Стотинама пута раније пролазили смо истом овом обалом, све тамо до краја Рајске цесте и назад, у сва годишња доба, дању или ноћу, по сунцу, киши и ветру.

Отворих новчаник и показах јој Лакија. Срећан и разигран осмех разли јој се преко лица. Сва се унесе и пружи руке да узме новчаник. Извадих фотографију и пружих јој да је још боље погледа. Испоставило се да испод имам још две. Извукох и њих. Гледала их је блистајући од среће, али са неизмерном сетом у очима.

– Пса треба стално водити у шетњу – проговори напокон њена бака.

– Довољно је ујутро и навече – хтео сам да будем на Никиној страни.

– Ја бих могла да га водим од куће до дућана – рече Ника. – И назад.

– Ми смо нашем након сваке шетње прали ноге – настави Ивана да прича о Лакију. – Он је то волео. Није хтео у кућу док му се не оперу ноге.

Ника је слушала пажљиво, упијајући сваку реч.

– Ех, Ника, да си ти моја – рекох. – Хоћеш ли да будеш моја и ја ћу одмах трчати да ти набавим најлепшег пса? Овде можеш ићи и у школу. Ја ћу те водити сваки дан.

Она је само ћутала и сада ме гледала директно у очи. Као да се пита да ли је то истина. Њена жеља да има пса била је велика.

Када је дошло време да се растанемо, несвесно пружих руку да узмем назад фотографије, али ми она врати две, задржавајући најлепшу и даље заљубљено зурећи у њу. Посегнух руком да узмем и трећу, али ме тада спаси Ивана:

– Остави јој ту фотографију.

Помало постиђен, спремих остале фотографије у новчаник. Она је и даље, као неку малу светињу, држала ту преосталу и нетремице је гледала. Брзо се растадосмо, продужавајући на супротне стране.

Окренух се – Ника је одлазећи и даље заљубљено гледала у Лакија, мог љубимца кога већ дуже нема.

ПРАЋКА

Ви ми сигурно нећете веровати и пре него што сам спреман да вам испричам од почетка до краја причу о једном необичном догађају, пустоловини чак, коју сам доживео пре много година. Али, молим вас, немојте одмах, после првих прочитаних реченица, рећи да не говорим истину. Све је у овој причи истина, баш овако како ћу вам испричати.

Чули сте за Амазонију и реку Амазон. Одувек сам желео да посетим то велико шумско пространство, нарочито да заплويم реком Амазон, узводно од Атлантика све до Анда, тим, како кажу, највећим воденим током на свету. Ако желите можете поћи са мном на једну такву пловидбу. Управо се спремам за нову

авантуру. Тражим друштво јер је мој друг Светислав, звани Цвеле, у последњем тренутку одустао од путовања.

Кад сам први пут одлучио да пловим Амазоном, предложио сам Цвелету да ми се придружи, а он, какав је блесав, одмах је пристао. Вероватно није ни знао где је Амазонија, Перу, Бразил... ништа. Сигурно је мислио да је то ту негде, преко реке, иза брда и да ћемо се брзо вратити. А мени се није ишло самом. Удвоје је увек лакше, а и волео сам Цвелета. Био је добричина, висок, снажан, неустрашив као лав.

Имали смо план и нешто новца, ни мало ни превише. Опрему смо скупљали данима, све оно што смо сматрали да нам треба, а читали да се током таквих путовања користи.

– А да понесем и дугачке гаће? – питао је Цвеле.

– Понеси, неће сметати – одговорио сам.

Али Цвеле не би био Цвеле када не би приредио још неко изненађење. Донео је и омањи тежак џакчић, једва га вукући.

– Који ти је то враг? – упитао сам посматрајући га како се мучи.

– Каменчићи – одговорио је мирно.

– Какви каменчићи? – зачуђено ћу опет ја.
– Шта ћеш с њима? И како да их понесемо?

– За праћку – не да се Цвеле. – Без њих не идем. Где да нађем такву муницију.

Насмејао сам се знајући да нема сврхе даљњем противљењу. Када Цвеле нешто науми, не одустаје. Боље је одмах помирити се с тим. Праћка је била његово убојито оружје, а он изврстан стрелац.

И, тако, једног дана, у предвечерје, полетели смо авионом према прашуми, у неизвесност. На ушћу реке Амазон у Атлантски океан изнајмили смо мали брод, ни премали ни превелик, али чврст и сигуран. Имао је снажне моторе и био је леп.

На ушћу у облику огромне делте, са бројним рукавцима и много усидрених бродова који су се спремали да заплоче дуж велике реке, с авантуристима сваке врсте, остали смо неколико дана. Кад смо били сигурни да имамо све што нам је потребно, решили смо да кренемо. Мотори су снажно забрујали и ми смо заплвили. Цвеле је желео да управља бродом, па сам му препустио кормило, што је мени давало довољно времена да уживам у разгледању природе. Лешкарим на палуби и уживам. Милина јед-

на. За то време Цвеле управља бродом, срећан и важан, и не престаје да звиждуће, певуши и смешка се без разлога. Ни за шта на свету не би мењао кормило и част којом му је указано поверење за тако важан посао.

Брзо грабимо уз реку, држећи се близине обале, ради сигурности али и необичних крајолика који промичу. Прашума је заиста прелепа, пуна свакаквих изненађења. Тропска шума, бујна и висока, са сталним сумраком и влагом, сваки час доноси нешто ново. Шкљоцамо фотоапаратима и снимамо камером.

Стављамо тропске шешире на главу и стојећи посматрамо обалу. Упоредо с нама плови још неколико бродова. Све ври од живота. Нарочито су гласне птице. То неиспитано огромно шумско пространство крије велике тајне. На све стране у крошњама стабала видимо орангутане. Густе шуме као да додирују небо, а онда наилазе предели обрасли густим бамбусима. У води око нас видимо воденкоње с великим главама, крокодиле и многе друге животиње и рибе. Много тог биљног и животињског света нама је непознато.

– Шта је ово? – виче Цвеле показујући узбуђено прстом на животиње које пливају у близини брода.

– Мислим да су водена прасад – закључујем несигурно. – Личе ми на прасад.

– Водена прасад! Ма дај, не завитлавај ме! – неповерљив је Цвеле. – Каква водена прасад. Никад чуо.

– Па зар не личе?

– Личе, па шта? Откуд знаш да су водена прасад?

– Мало сам проучавао пре поласка – уверавам га.

Онда наилазимо на крокодиле кајмане, много њих. Склањају се подаље од брода, али не превише уплашени. Делују застрашујуће. Ми на броду смо сигурни.

Дуго смо тако пловили, готово изгубивши осећај за време, када смо приметили да неколико бродова испред нас скреће улево према обали. Одлучимо да урадимо исто. Смањимо брзину и усидримо се у једној повећој ували, па као и остали испливамо на обалу. Понели смо ручак с намером да га поједемо у хладовини великих стабала. Око нас су летели чудесни лептирови. Такве лепе примерке тешко је и замислити, свих боја и величина. Готово су нам слетали на руке и рамена. А шта тек рећи за многобројне птице,

шарене и с гласовима који су нас обасипали са свих страна.

Таман када смо завршили с ручком, осетим жеђ и схватим да смо на броду заборавили сокове. Цвеле ни не помишља да се врати по њих. Опружио се по трави и зури у небо, широке крошње, лијане по којима се веру мајмуни и златасте зраке сунца које се с тешком муком ту и тамо пробијају кроз зеленило.

Тек што сам запливао, одједном премрем од страха. Око мене се појави на десетине крокодила. Након што су мотори бродова утихнули, они су се охрабрили и примакли. Не знајући шта да радим у таквој ситуацији, скочим претрављен на леђа једном грмаљу, па избезумљено станем трчати скачући с леђа једног на другог крокодила. А те храпаве немани шкљоцају чељустима и само што ме не прогутају. С обале су приметили моју невољу, поскакали и гледали, немоћни да било шта предузму. Гледали и нешто довикивали на разним језицима, што у том моменту нисам имао времена да чујем и разумем. Докопам се некако брода и срушим на палубу. Цвеле запомаже с обале:

– Јеси ли повређен? Јави се, јави се...

Ма како да се јавим? У мени ни капи живота. Ни реч да изустим. Лежим и ослушкујем како гладне немани шкљоцају око брода. Високо изнад лете птице широких крила, безбрижне, слободне, лаке, препуштене ветру и плаветнилу. Завидим им.

Напокон се смирим и подигнем. С обале одушевљење. Цвеле поиграва као Индијанац.

Онда покренем брод, али не преблизу обали да се не насучем на спруд, и тако растерам крокодиле. Цвеле брзином доплива до брода као и остали. Развеземо их до њихових бродова, за што добијемо похвале и поклоне, па наставимо пловидбу.

У сумрак се зауставимо у неком малом насељу од бамбуса и трске. Око нас се окупи много голишаве деце. Дамо им бомбоне и они се срећни разиђу. Домаћини нас дочекају љубазно. С брода изнесемо плетене столице на расклапање, увалимо се у њих и станемо посматрати прелеп залазак сунца за обронке високих шума преко реке. Али, тај наш слатки дремеж изненада прекине снажан звук иза леђа, од чега уплашено поскочимо као убодени шилом. Поред нас је стајао један Индиос са дугим рогом. Одмах су му се придружили и други и почели да свирају.

Схватили смо да је то у част наше добродошлице, па им се поклонимо и захвалимо. Нудили су нас различитим јелима и пићима, што Цвеле никако није желео да одбије, па је од свега испробавао помало. Гостољубив неки народ, насмејан и весео.

Кише су врло честе у Амазонији. Знале су нас данима пратити на путовању. Мало-мало, па пљусак. Онда опет брзо гране сунце и све заблиста кристалним сјајем. Таман помислиш како ће то потрајати, кад крупне капи, као из ведра неба, поново задобују по броду. А потом та зелена плућа света још јаче замиришу непознатим мирисима, милиони звукова слију се с обале на реку, широку као море. У њој пливају електричне рибе, пиране и још многи непознати створови којима ни име не знамо. На пјешчаним обалама видимо корњаче.

И тако смо путовали данима, повремено купујући гориво за брод на обали, стално доживљавајући нешто ново и до тада непознато. Нарочито када бисмо излазили на обалу да мало предахнемо и осетимо њену лепоту. Дочекивали су нас леопарди, тигрови, биволи, јагуари... Ишли смо полако с мачетама у рукама, стално пазећи да нас нешто не изненади.

Једном Цвеле насмејан истрча иза стабла дозивајући ме да видим неког необичног створа.

– Погледај ово смешно чудо! – рече закоце-
нувши се.

– Мравојед – одговорих самоуверено, јер сам раније по сликама знао како он изгледа.

– Ништа смешније нисам видео.

– Безопасни су – наставих. – Барем за нас, али не и за мраве.

Али Цвеле није поверовао, па поклони једну ћушку мравоједу, након чега он побеже даље у шуму. Цвеле је Цвеле, храбар и одлучан када треба и не треба.

Наилазили смо на многа зарезана стабла из чијих се посекотина цедила као млеко бела течност за каучук. По томе смо закључивали да су људи у близини и било нам је драго. Доживљавали смо много необичних згода, толико да не би стале у роман. Чак ни у два. Али, један је свакако за ову причу.

Дан је био леп, сунчан, мирисан и зеленоплав. Зауоставили смо брод и изашли на обалу. Са тропским шеширима на главама и великим мачетама у рукама, крчили смо пут испред себе. Шума је била огромна, с дугим лијанама које

су се протезале између стабала, враголастим мајмунима који су скакали уз вриску. На појединим местима пресецали су је водени канали, често се претварајући у баруштине, које смо обилазили не удаљавајући се превише од брода. Све је врвело од животиња. Птице су се оглашавале из крошњи, летећи између огромних стабала, а однекуд из дубине чули смо непознату рику, застрашујућу, језиву.

Одједном смо застали занемевши. Нисмо могли поверовати у то што смо видели. Огромна змија, анаконда, дугачка око пет-шест метара, маслинастозелена с црним мрљама које су јој се протезале дуж целог тела, мале главе, али великих отворених чељусти, брзо је изашла из воде уграбивши малог јелена. Својим дугим телом се обавила око њега, стежући га у немилосрдан загрљај, у коме се он немоћно копрцао.

Стајали смо тренутак забезекнути, не знајући шта бисмо. Млатарали смо рукама, викали, али ништа. Дохватио сам неки камен и, наравно, промашио. Онда опет исто. И ја и Цвеле.

– Баш смо шепртље – рекао сам. – Ниједан погодак.

Али, није било тако. Цвеле се одједном машио за задњи џеп, извадио праћку, нанишанио и – фик! Право у анакондино око. Цвеле је Цвеле, нема код њега шале. Где замисли ту и погоди. Сада се испоставило да праћка и они каменчићи које је вукао, а после увек по неколико њих носио у џепу, нису били узалуд. Змијурина је извила предњи део тела, изненађена, њено стезање је попустило, а мали јелен искобељао и отрчао кроз плићак у шуму. Одмах затим потрчали смо колико нас ноге носе према броду, не осврћући се, као да нас гони стотину врагова.

– Да не поверујеш – рече Цвеле када се докопасмо брода.

– Тачно – потврдих. – Нико нам неће поверовати шта смо доживели.

– И да смо једном малом праћком спасили јелена из анакондиног загрљаја.

А ви, да ли нам верујете? О, када бисмо вам само испричали шта смо све доживели на том путовању. Понекада се и сами запитамо: Да ли се све то баш тако десило? Као да је био само сан.

Ипак знамо, све је истина. Ако нам верујете. А ако нам не верујете, не знате да се играте.

МАГАРЧИЋ МАГО

Лети, у хладовини маслина, мали Маго је лењо махао репом. То му је био сав посао: да пасе траву и репом разгони муве. А муве су биле баш онако досадне, као муве – мувски. Лептири су украс света, а муве, ко је муве измислио? И чему оне служе? Да досађују Маги или слећу на дозреле смокве. И зато је он стално махао и махао репом, а понекад чак и ритао копитама, љут на њих.

– И–ааа, и–ааа, а–иии, а–иии, и–ааа... – одзвањао је глас магарчића воћњаком поред мора.

Као да је тиме желео да их отера, али ништа. Муве су се опет враћале и све је било по старом. Магин живот је веома досадан. Да није везан конопцем за кржљаву маслину, магарчић би

обишао воћњак између сухозида, завирио мало у сваки кутак и тако би му живот био лепши. Често пожели да мало потрчи, скаче, рита се и завири преко зида куда пролазе туристи.

Само лепа Ведрана, с укосницама у облику бубамара, долази често да обиђе Магу и да му прави друштво. Он је тада неизмерно срећан, жмирка и трепће, а када осети њене руке испод врата, испружи главу, отвори уста показујући зубе, па изгледа као да се смеје. Маго је веома леп магарац, са дугим ушима, белим трбухом, чупавим ногама и широким репом. Његови власници набавили су га не због неке користи коју би од њега очекивали, него што су га заволели и желели да буде украс у воћњаку у малом приморском месту, с кућама белих фасада и црвених кровова. А Маго то и јесте, прави украс, нарочито када задрема, па почне да куња онако стојећи, а понекада и опружи по ледини и спава као беба.

– Бебо, баш си ми леп! – каже Ведрана сваки пут када дође с кантицом воде. – Не бих те мењала ни за најлепшег коња.

А Маго се само лењо протегне, зашкиљи на једно око и остане тако накривљене главе док га она милује и чешка по врату.

И друга деца воле Магу, долазе да га виде и да се друже с њим. Милица донесе коцку шећера, Синиша свеже траве, Ена велики чешаљ да га чешља... а други, ко се чега сети. О што је тада Маго срећан! У центру пажње, окружен децом. Његово срце затрепери немирно, па пожели да јури и игра се са свима њима. И да то траје и траје, да деца остану стално с њим, дању и ноћу. Да заједно гледају месец и небо начичкано звездама, послушкују зрикање зрикаваца, док опојно мирише смиље и ударају таласи о обалу.

– Он је тако паметан – каже Карина, плавокоса девојчица из Шведске, која сваке године долази на море код ујака.

– Не мисле сви тако – надовезује се Стефан.
– Али лажу у свим тим причама. То када кажу – глуп као магарац.

– Кад бих могла имати таквог једног – усхићено наставља Карина. – У Шведској би му се обрадовала цела моја улица.

– Чиме би га хранила? – пита Ана. – А како би га и одвезла у Шведску?

– Мислим да би стао на задње седиште нашег џипа – самоуверено ће Карина. – Ја бих могла да се вратим авионом.

Тако је проводио дане доброћудни магарчић Маго. Вољен и мажен, кога су сви волели.

Једном су поред зида пролазила два несреташна дерана. Када су видели магарчића, један од њих, виши и штрокав, приметивши Магу, рече:

– Види оног глупана!

– Баш изгледа тупаво. Еј, тупавко! – викну други дечак и нагну се на зид.

– Колике само уши има. А тек главу и репину. Баш је ружан.

– А да прескочимо и мало га излемамо? Сигурно је заслужио.

– Слажем се – рече други дечак и не чекајући прескочи зид.

Наоружани штаповима, дерани су се приближавали Маги. Њему никада нико није учинио нешта нажао, сви су га волели и мазили, зато радосно махну репом обрадовавши се дечацима. Очекивао је да га помилују. Они су му се приближавали не без страха, опрезно. Када су се примакли сасвим близу, један замахну и мало закачи Магу. Изненађен, магарчић поско-

чи. Иако веома млад, одмах је схватио: ово нису добра деца. Када поново осети ударац преко леђа, јак и болан, Маго још више поскочи и из све снаге копитама одбаци једног дечака према чворноватој маслини. Видевши да је враг однео шалу, дерани почеше да беже.

– Ал’ ме опаучи – стењао је и држао се за стражњицу један од њих. – Добро и прођох. Могао сам погинути.

– И мене је одаламио... – жалио се други.

– Лажеш, нисам то видео.

– Ниси јер си загрлио маслину.

Одлазе два дерана стално се држећи позади, а Маго преко зида као да довикује према њима.

– И–ааа, и–ааа, а–иии, а–иии, и–ааа...

– Шта каже овај тупан? – пита један деран.

– Каже: Хе, хе, хи, хи, хо–хо–хооооо... – одговара други. – Смеје нам се, будало. Па нека ми сада неко каже да су магарци глупи.

Онда, не окрећући се, продужавају стазом поред мора, стално пипајући места где их је Маго почастео, плава као највеће шљиве.

МАЛА ЕН

У сјају пролећног дана, на цветној ливади испред великог дворца, Мала Ен, најмлађа краљева кћи, лежала је потрбушке, главе наслоњене на дланове.

Од све краљеве деце она је била другачија у свему. Њу нису занимали сјај двора, принчеви и принцезе, лепе хаљинице, балови и уштогљено понашање. Имала је свој посебни свет и стално је бежала напоље да ужива у њему.

Тако је и тог дана, кроз високу траву и мирисно цвеће, као најлепшу шарену завесу, посматрала малу корњачу која се гегала идући према њеном лицу. Сва усхићена, Мала Ен ју је нетремице гледала зауставивши чак и дах, мислећи да би је и тиме могла уплашити. Њене

лепе и тужне очи биле су широм отворене, без трептаја, само да ништа не пропусти од те чаролије. Дечји осмех разлио јој се од ува до ува. Била је сва испуњена срећом. То је за њу било нешто ново.

У том тренутку ливадам је прошетао краљ. Видевши Малу Ен, онако као маче приљубљену уз земљу, почешао се испод круне.

– Шта ли ту ради моје дериште? – питао се. – Нећу кварити њен сан. Само нека је срећна.

И краљ је продужио даље, не схватајући шта је то толико могло занети његову мезимицу, тако да га није ни приметила.

– Биће од ње нешто. Она је тако добро дете – тихо је за себе прозборио краљ. – Мала Ен је створена за свет доброте и лепоте.

Мајка краљица је са балкона такође видела Малу Ен.

– Она је као шарени лептирић слетео да се одмори на трави – рекла је служавки. – Сигурно је открила нешто веома интересантно. Гледај, она проучава свет мрави и буба.

За то време, корњача мања и од њеног длана, пришла је сасвим близу. Мала Ен до тада никада није видела ништа слично. Видела је мра-

ве, црне и жуте, много разних буба, разигране лептирове, миша, јежа, пужа, птичице шареног перја, али ово – е, то је сасвим нешта ново и посебно.

– Ко си ти? – упитала је Мала Ен. – До сада те нисам видела на мојој ливади.

Корњача се уплашила њеног гласа и брзо увукла смешну главу у оклоп. Сада је то био само мали наопако окренути чанак, непомичан испод цветних круница, у коме је чекао неко да опасност прође, па да настави пут. Завладао је мир. Обоје су збуњено чекали да се нешто промени.

„То нешто има оклоп одоздо и одозго”, мислила је Мала Ен. „Уплашила сам га. Баш ми је жао.”

И остала је још један тренутак у том положају мирујући, а онда испружила прст. Баш тада и корњача је помолила главу из оклопа, што је веома уплашило Малу Ен, замало да скочи и побегне. Али, ипак је остала, након што је корњача поново увукла дути врат у оклоп.

„Чудно неко створење. И лепо”, одушевљено је закључила Мала Ен, сада са све мање страха.

А онда је, скупивши храброст, мало гурнула корњачу. Она се од тога преврнула на леђа, не помаљајући главу из оклопа.

„Гле, одоздо је сва жућкастобела”, наставила је да открива појединости код корњаче Мала Ен. ”А ноге су јој тако смешне, као и глава и врат.”

Узела ју је у руку, окренула, погледала са свих страна и вратила на ноге.

Подбочила је рукама поново главицу, савила и подигла леву ногу махнувши њоме неколико пута кроз ваздух и наставила да лежи у трави. Схватила је да јој од овог малог и чудног створења не прети никаква опасност.

– Ко си ти? – упитала је поново Мала Ен корњачу када је опет помолила главу из оклопа.

– Ја сам корњача – одговорила је она када је и сама схватила да јој од девојчице не прети опасност. И охрабрена тиме примакла јој се још ближе.

– Нисам те раније видела на ливади.

– Недавно сам се излегла.

– Излегла!?

– Да. Из јајета.

– Па ти ниси пиле, а имаш и четири ноге. И реп и чудан оклоп.

– Рекох, ја сам корњача. И корњаче се легу из јаја.

– А где живиш? – била је знатижељна Мала Ен. – Шта ће бити с тобом када дође зима и падне снег, када све окује лед?

– Тада ћу да се закопам у земљу, испод лишћа...

– Ох, баш необично. И неће ти бити хладно?

– Неће, неће. Тако корњаче преспавају зиму. О томе ми је причала мама.

– Необично, баш необично.

– Зато и волимо да се у пролеће изложимо сунцу. У томе посебно уживам.

– Понећу те у дворац – рекла је Мала Ен, а затим подигавши се, ставила корњачу у џеп од хаљинице и потрчала преко ливаде.

Чим се појавила у дворцу, сва зајапурена и румена у лицу од трчања, краљ је проницљиво упитао:

– Шта имаш у џепу, Мала Ен? Јеси ли опет донела пужа или неког другог створа?

– Корњачу! – одушевљено је одговорила и ставила пред краља животињицу.

– Хм, сто му круна! – изненадио се краљ. – Једног ћеш дана довући лава.

Краљица је била запрепаштена.

– То је погрешно – рекла је гледајући у корњачу на престолу.

– Погрешно? Зашто погрешно? – наивно је упитала Мала Ен.

– Не приличи принцезама да се тако понашају.

– Којешта! – побунио се краљ. – Нека се дете игра како воли. Можда сутра од ње буде уважени научник. Доста је лакованих ципелица.

– Могу ли је, оче, задржати и понети у своју собу? – замолила је Мала Ен.

– Дакако! – сложио се краљ. – Понеси је.

Краљица је само завртела главом, незадовољна таквом краљевом одлуком. Али краљева се не пориче.

– Само, не заборави да је храниш – додао је краљ. – И корњаче морају да једу и пију.

– Шта оне једу?

– Сазнаћеш. Одмах позови учитеља да ти исприча све о корњачама.

Мало касније корњача је грицкала зелени лист салате и из зделице пила млеко. Дворски учитељ је морао Малој Ен дуго, дуго да прича о корњачама. Чак је посегнуо и за дебелим књигама да би освежио своје знање.

ОБРАЧУН КОД РЕКЕ РИО ГРАНДЕ

Из куће на брежуљку могла се видети река, зелена и вијугава, још лепша после летњег пљуска. У ваздуху се осећала пријатна свежина која је улазила преко широке терасе, кроз широм отворена двокрилна стаклена врата. Соба је била пуна светлости и гласова дечака. Они су повремено били бучни, а понекада личили на праву свађу.

– Не можемо сви да будемо каубоји, а ни Индијанци – говорио је Стефан. – Морамо се поделити у две групе.

– Нећу и нећу! – викао је Михаило. – Будити Луди Коњ. Зашто ја, па да ми се после деца из улице смеју. Бежите, иде Луди Коњ! Ма не!

– Зашто би ти се смејали? – умиривао га је Стефан. – Видиш, Данило је Бик Који Седи, па нико неће за њим мукати.

– Не буним се – потврђивао је помало шетрски Данило. – Бик Који Седи, баш симпатично. Замишљај га како седи на репу с подигнутим предњим ногама... хе, хе... А и волим Индијанце.

– Добро, волим их и ја – нешто смиреније говорио је Михаило – али Луди Коњ, не долази у обзир. Заменимо се. Могу ја да будем фармер или неки други лик.

На крају је нађено решење – Луди Коњ ће бити Алекса, добровољно. Тако је сваки од десетак дечака добио неку улогу, па је игра напољу могла да почне. Али, досетили су се, згодно би било да у игри буде и нека скво, па фармерова жена, њихова деца, онда пас. За њега није било проблема. На сваки и мало више подигнути глас, док су дечаци седели или истрчавали на терасу, Лаки је јурио за њима и лајао. За девојчице се још требало побринути.

А доле недалеко, лепа као у сну, чекала је мирна река коју су дечаци од миља назвали Рио Гранде, чекала је мале Индијанце и каубоје. Де-

чаџи су се разишли кућама да прибаве још неке ситнице. Требало се некако домоћи суседовог чамца, пронаћи заостале петарде, направити још стрелица с крпом на врху... свашта нешта како су говорили.

Успели су да заинтересују и приволе неколико девојчица да им се придруже у игри. Милица је пристала да буде стара скво, жена Лудог Коња, са мамином периком и теткином широком сукњом, а Ана, сићушна и крхка девојчица, њена лепа кћерка с кикама и шареном машном преко чела. Калина као најстарија добила је улогу фармерове жене, а две најмање девојчице биће њена деца. Већ раније је одлучено да ће Стефан, као главни лик, бити фармер.

Предвече, на брегу у воћњаку, прво су се појавили Индијанци, са шареним перјаницама, луковима, стрелама и ратним покличима. Али тек што су крочили међу стабла, застали су за тренутак. Гласови су умукли, јер су управо били открили да су на једној кајсији плодови лепо дозрели. Навалили су да их беру и једу. Па шта, може игра мало и да сачека. У том тренутку наишао је власник воћњака, гегајући се с ноге на ногу и подупирући штапом. Иза њега је ска-

кутао његов пас. И шта су друго могли сироти Индијанци, него да се ступште низ падину према реци док их је пас јурио.

Уз реку су стајала стара сеоска кола, забораваљена ту ко зна од када, сасушених точкова, са сеном које су дечасти набацали унутра, са неколико у луку савијених штапова преко којих су биле пребачене шарене деке, да би барем донекле личила на онаква каква су виђали у филмовима. Фармер и његова жена нешто су радили на тој фарми, дечица се безбрижно играла, пас трчкарао око њих, када су Индијанци изненада стигли на ивицу ливаде.

Од реке су брзо дошли каубоји и заузели заклоне иза кола, ниских грмова и дебелих врба. Полетеле су стреле и грмнуло неколико петарди. Фармерове девојчице су заплакале, одистински, па су с родитељима потрчале према реци. Иако рањен у ногу, фармер је породицу брзо укрцао у чамац, с псом који није хтео да остане на обали, па завеслао према средини реке. За то време битка између Индијанаца и каубоја се наставила. Полетели су бусенови земље и неко је јаукнуо погођен. Дечасти су се потом ухватили у коштац и заваљали по трави. Нико није хтео да одустане од борбе, да се преда као побеђен.

Некоме је потекла крв из носа, неко се утрувао, али нико није марио за то у жару борбе. Чак је и стара скво, без перике која јој је била одлетела с главе као скалп, неком лиснатом граном ударила једног дебељушкастог каубоја. За то време мала Ана је са стране весело пљескала рукама, навијајући, наравно, за маму.

Онда се догодило то.

С реке се зачуло:

– У помоћ!

Дечаци су подигли главе, затечени гдеко, неко на земљи зајашен, неко стојећи и погледа упртог према води. Видели су преврнут чамац и фармерову породицу како плива покушавајући да се домогне друге обале. Не размишљајући ни часа, потрчали су и поскакали редом, Индијанци и каубоји, брзим замасима грабећи напред. Били су добри пливачи и није им требало дуго да допливају до средине њихове лепе реке коју су од миља звали Рио Гранде. Фармерове девојчице су престрављено млатарале рукама, јер нису биле добре пливачице. Ускоро су биле у сигурним рукама. Сви су сада пливали помажући једни другима и излазећи на обалу. Једино Лакију нико није требало да помаже јер је пливао без проблема. По изласку се снажно стре-

сао од чега су на све стране полетеле капљице. Затим је весело залајао машући великим репом и трчећу укруг око њих.

Луди Коњ, Бик Који Седи, стара скво, фармер, Индијанци и каубоји, стајали су мокри и гледали према долини где су се пружала златно-жута поља зрелог жита. А на другој страни, тамо преко реке, били су питоми брежуљци с воћњацима и белим кућама с црвеним крововима. Летње сунце угодно је грејало док није потонуло за највише брдо. Нико више није ни мислио на битку и нико није био ни победник ни побеђени.

Поседали су по трави и наставили весело да чаврљају.

СЕНДВИЧ ЗА ЉЕТОВАЊЕ

(Над књигом прича и пјесама *Летио без Веронике*
Јовице Ђурђића)

Сендвич, тај „изум“ енглеског лорда сер Сендвича (који је волио коцкање па није имао времена да иде на ручак, него је тражио да му међу двије кришке хљеба ставе комад меса, да може јести не устајући од коцкарског стола) обично носимо на путовање, да једемо у возу или аутобусу. Носимо га, наравно, и на излете, па и у ђачкој торби, за ужину, да га поједемо на великом одмору. На љетовању дјевојчице и дјечаци не воле да напуштају плаже и да иду на ручак, него моле маме да им припреме сендвиче које учас „смажу“ између два скока у воду.

Приповједач и пјесник Јовица Ђурђић озбиљно је запријетио да пољуља сер-Сендвичову славу, јер је смислио још сласнији „сендвич“. Тај његов „изум“ такође може да се носи на путовања и излете, да се „грицка“ у спаваћој или радној соби, прије спавања или послје учења, под липом у дворишту, под трешњом у воћњаку, на ливади, заправо – свугдје тамо гдје радознала дјевојчица и дјечак разбарушених мисли могу на тренутак да застану и предахну. Ипак, тај Ђурђићев „сендвич“ најбоље је понијети на љетовање, јер...

... Јер, „сендвич“ о коме овдје пишем може се „смазати“ само читањем, а зове се *Лейџо без Веронике* и ти га, млади читаоче, управо држиш у рукама.

У горњу „кришку“ свог „сендвича“, свјетлуцаву као да је изрезана из комада Кумове сламе, насловљену *Пушовање до звезда* распричани Јовица Ђурђић „умијесио“ је осам прича из којих нас мами неодољив укус сочних кајсија, примамљив мирис компота од бијелих трешања, али још више од тога мирис лијепог дјетињства у коме каткад и најобичнији догађаји прерастају у узбудљиве приче о устрепталим дјевојчицама и дјечацима. Ваља одмах рећи да ове приче припадају онима који сада своја сјећања напајају љепотама живота које ће памтити до своје дубоке старости, али у њима ће се наћи и мамем и тате, па и баке и деке, данашњих младих читалаца.

Доњу „кришку“ овог необичног, распричаног и распјеваног „сендвича“, без квасца и прашка за пециво, „умијесили“ су и испекли, па га необичним цртежима украшавају пужићи, жежеви и жежице, умиљати и одани псићи, драге али сувише несташне мачке, дугоухи магарчићи... И с њима, наравно, дјевојчице и дјечаци који их воле.

А шта је у „намаз“ између те двије прозне „кришке“ свог „сендвича“ ставио чика Јовица Ђурђић! Погађате, претпостављам. Да, тако је: двадесет лијепих, веселих, насмијаних пјесама. И то каквих пјесама! Из њих се на све стране разлива

љубав, праћена веселим цвркутом птица. Миришу цвјетови чија би имена требало писати великим почетним словом. Кикоћу се догодовштине, па и нес-ташлуци. Ма, „фил“ какав се само може пожељети у једном „сендвичу“ који не пуни наше желуце, али оплемењује наша дјетињства и наше душе.

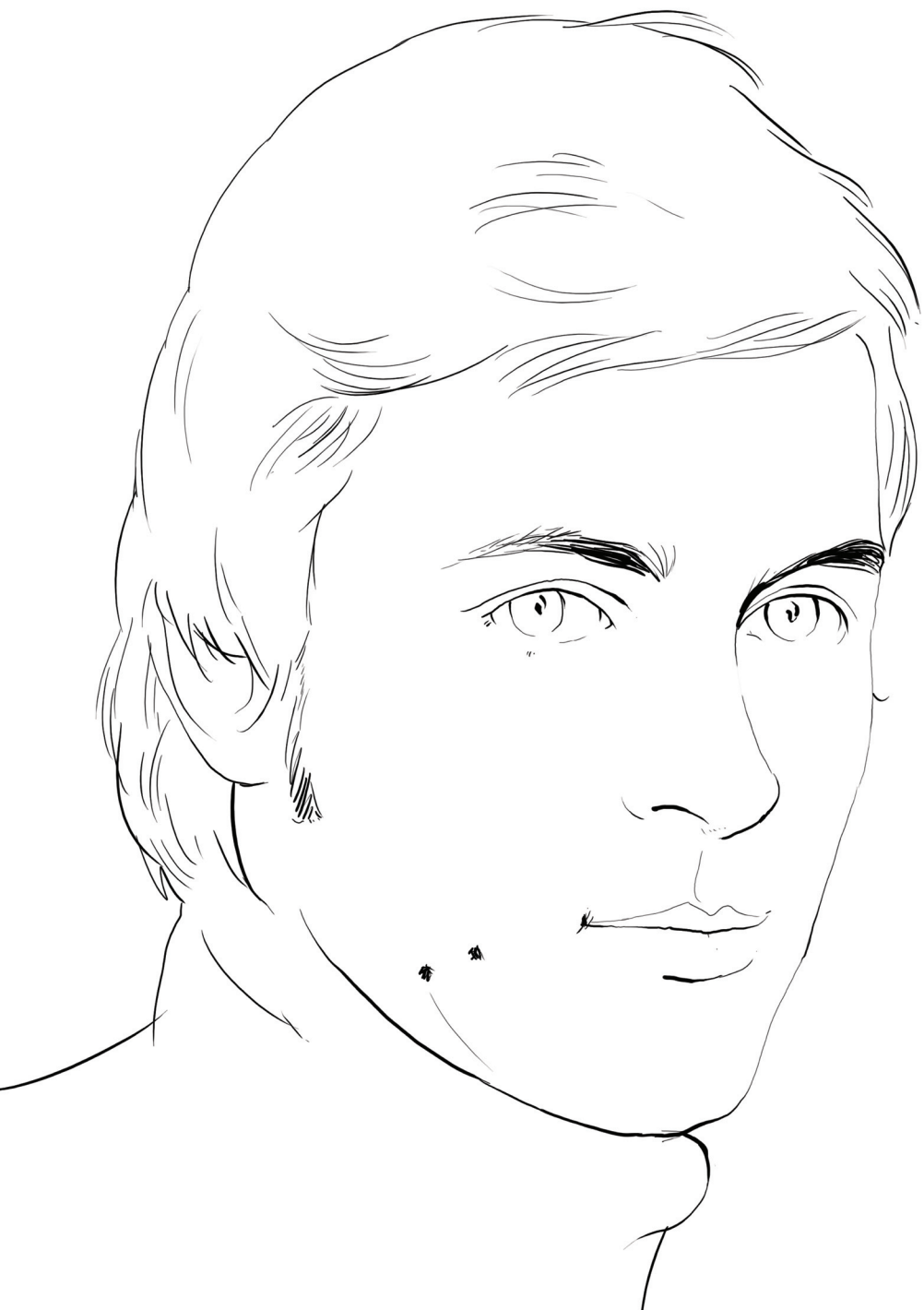
Још по нечем је Јовица Ђурђић заслужио да се нађе на листи најславнијих проналазача: његов „сендвич“ можеш да грицкаш, грицкаш, грицкаш, да се сладиш, по реду или наизмјенично горњом и доњом „кришком“, па сласним „филом“ из средине, а да га никад не изгрицкаш до краја. Што га више грицкаш, он се све више обнавља, баш тако да пожелиш да га поново грицнеш.

Ето, *Лейџо без Веронике* „сендвич“ је намијењен за љетовање. Млади читалац већ има толико машете да не мора црпити и ону коју му нуди ова књига, да ће себи приредити љетовање кад год то хоће и гдје хоће: у врту, у радној или спаваћој соби, у воћњаку, на великом одмору...

Дакле, читајте ову књигу кад год вам се за то пужи прилика. Нећете се покајати. И, препоручите је и другима; биће вам захвални.

Одох и ја с овим „сендвичом“ на *љейџовање*. До новог „сендвича“ Јовице Ђурђића (који, узгред речено, овом књигом показује да поезија и проза без икаквих „гуркања“ могу међу исте корице),

ваш
Ранко Павловић

Белешка о њисцу

ЈОВИЦА БУРЂИЋ рођен је 1949. Објавио је више књига песама и прозе, међу којима су намењене деци:

САНАК СКЛОПИОЧИЋ, приче за децу, Отокар Кершовани, Ријека, 1983,

КАКО ВОЛИМ АНУ, песме за децу, Издавачки центар Ријека, 1983,

ЖИРАФА ЖЕРАЛДИНА, песме за децу, прво издање Ars Poetica, Београд, 2005., а друго 2006. године,

СИМОНИНЕ ОЧИ, приче за децу, прво издање, Bookland, Београд, 2006., друго издање Ars Poetica, Београд, 2006. године,

ЛЕПО ЈЕ БИТИ КОД КУЋЕ, песме за децу, Bookland, Београд, 2008., друго издање Ars Poetica, Београд, 2008.

КАЛИНА И МОРСКИ КОЊИЦ, приче за децу, Ars Poetica, Београд, 2010.

Двоструки је добитник награде “Drago Gervais” (Жерве) Ријека. Добитник је и Златне значке Културно–Просветне заједнице Србије, као и других награда на разним конкурсима и такмичењима. Заступљен у многим антологијама и изборима поезије.

Живи у Ријеци, Малинској и Београду.

poezija@mac.com www.jovicadjurdjic.com

САДРЖАЈ

ПУТОВАЊЕ ДО ЗВЕЗДА

- Кад кајсије дозревају /9
Лето без Веронике /17
Компот од белих трешања /21
Витез подвезице /25
Криви спој /33
Путовање до звездај /37
Кумова слама /43
Алекса и његова барка /49

МИРИС АНИНЕ КОСЕ

- Како се пишу најљубавније песме /57
Први пољубац /58
Мирис Анине косе /59
Тајне љубави /60
Женидба /61
Џаба сте кречили /62
Осмех из школске клупе /64
Лепа Ана /65
Жрафе испијају кафе /66
Комарци мале але /67
Пад /68

Купус из Футога /69
Медо и пчеле /70
Игла у иглуу /72
Дарвине, испеци па реци /73
Два краља /74
Песма о имењаку /75
Даривање /76
Важна секунда за човека /77
Ја хоћу знати све о воћу /78

МАЛА ЕН

Пужић /81
Јесења киша /87
Јежица и Јежић /93
Лаки /99
Праћка /105
Магарчић маго /117
Мала Ен /123
Обрачун код реке Рио Гранде /129

Сендвич за љетовање (Над књигом прича и пјесама *Лејџо*
без Веронике Јовице Ђурђића) /135

Белешка о њисцу /139

ХИТ

Библиотека

*

Јовица Ђурђић

ЛЕТО БЕЗ ВЕРОНИКЕ

*

Издавач

ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ДЕЦУ

BOOKLAND

БЕОГРАД, Пожешка 83

Тел/фац 3570-975, 3573-643

и 063/8923-299

e-mail:bookland@sbb.rs

www.bookland.rs

*

За издавача

РАДОМИР РАДОВАНАЦ

директор и главни уредник

*

Насловна сѝрана

МЛАДЕН АНЂЕЛКОВИЋ

*

Лекѝура, корекѝура и комѝјуѝерска ѝриѝрема

Аутор

*

Тираж

1000 примерака

*

Београд

2011.

*

ИСБН 978-86-7182-429-3

*

Шѝамѝа

МЕГРАФ

Београд

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-93-32

821.163.41.93-1

ЂУРЂИЋ, Јовица, 1049-

Лето без Веронике / Јовица Ђурђић. - Београд: Bookland,
2011 (Београд: "Меграф")- - 144 стр. : ауторов портрет ; 20
цм. - (Библиотека Хит / (Bookland)

Тираж: 1.000

Стр. 135-137: Сендвич за летовање / Ранко Павловић. -
Белешка о писцу: стра. 139

ISBN 978-86-7182-429-3

COBIS. SR-ID 186452492
